

Systemy informatyczne w weterynarii / urzędowej kontroli żywności.

Konspekt

I. Systemy stosowane przez służby weterynaryjne państw członkowskich Unii Europejskiej.

Stosowanie przez wszystkie państwa członkowskie wspólnych systemów informatycznych pozwala zapewnić sprawną współpracę unijnych służb weterynaryjnych oraz ujednolicić i skoordynować działania dotyczące kontroli i nadzoru produkcji, przetwórstwa i obrotu zwierzętami, produktami pochodzenia zwierzęcego oraz paszami. Systemy te umożliwiają bezpośredni dostęp do zgromadzonych informacji poprzez Internet. Rejestrują i dostarczają potrzebne dane oraz zapewniają wymianę informacji, pomiędzy organami władz weterynaryjnych państw członkowskich, ułatwiających podejmowanie szybkich decyzji i działań np. w sytuacji pojawienia się zagrożenia dla zdrowia ludzi i zwierząt, zarówno w jednym z państw członkowskich, jak i w skali UE. W tym celu stosowane są systemy:

1. TRACES
2. RASFF
3. ADNS
4. IMI

współpraca służb
ujednolicenie

II. Krajowe systemy informatyczne stosowane przez służby weterynaryjne.

Krajowe systemy informatyczne wspomagają pracę polskich organów Inspekcji Weterynaryjnej oraz jednostek współpracujących z IW udostępniając uprawnionym organom zgromadzone dane. Usprawniają nadzór nad podmiotami prowadzącymi działalność związaną z produkcją, przetwórstwem i obrotem, służą do prowadzenia rejestrów podmiotów nadzorowanych przez organy IW, rejestrów zwierząt ułatwiających identyfikację zwierząt i stad, ewidencję gospodarstw. Powiadamiają o stwierdzonych przypadkach chorób zwierząt oraz nieodpowiedniej jakości produktów pochodzenia zwierzęcego i pasz poprzez monitorowanie chorób zakaźnych zwierząt oraz obecności, substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych i produktów leczniczych u zwierząt i w żywności pochodzenia zwierzęcego. Udostępniają dane o przeprowadzonych weterynaryjnych badaniach laboratoryjnych i ich wynikach itp. W tym zakresie stosowane są systemy:

1. SPIWET
2. CELAB
3. RPPU
4. IRZ
5. Rejestry koni

usprawniają nadzór
przewodzenie rejestrów podmiotów
i zw.
identyfikacja zw. i gosp.
powiadomienia o chorobach zakaźnych i elekronice real

III. Serwis informacyjny Inspekcji Weterynaryjnej w Internecie www.wetglw.gov.pl

Na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Weterynarii publikowane są bieżące komunikaty i zakazy wwozowe, informacje dotyczące zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, ochrony zwierząt, diagnostyki laboratoryjnej, identyfikacji i rejestracji zwierząt, informacje dotyczące organów inspekcji weterynaryjnej, przepisy prawa weterynaryjnego krajowego i unijnego, wymogi i procedury stosowane w działaniach IW, listy: zakładów uprawnionych i zatwierdzonych, laboratoriów diagnostycznych, składów celnych, punktów weterynaryjnej kontroli granicznej, wzory wymaganych dokumentów i certyfikatów, wymagania wywozowe i przywozowe, materiały informacyjne, pomocnicze, szkoleniowe, prezentacje, itd.

IV. Elektroniczne usługi publiczne i podpis elektroniczny.

Od 1 maja 2008 r. urzędy państwowe mają obowiązek świadczenia elektronicznych usług publicznych (e-usługi), tj. przyjmowania od przedsiębiorców i osób prywatnych podań, wniosków, formularzy itp. w formie elektronicznej. Od strony klientów możliwość skorzystania z tej drogi kontaktu z urzędem jest uwarunkowana posiadaniem tzw. podpisu elektronicznego lub innego dopuszczonego przepisami sposobu jednoznacznej identyfikacji i weryfikacji. Urzędy muszą zagwarantować obsługę napływających drogą elektroniczną dokumentów w sposób określony w przepisach prawnych. Wymaga to podjęcia w urzędach szeregu działań informatyczno-technicznych i organizacyjnych, często związanych z dużymi nakładami finansowymi.

Ze względu na niewielkie rozpowszechnienie podpisu elektronicznego wśród osób prywatnych oraz w małych przedsiębiorstwach wykorzystanie tej drogi komunikacji z urzędami nie jest szeroko stosowane. Dlatego umożliwiono korzystanie z e-usług obywatelom nie posiadającym podpisu elektronicznego udostępniając tzw. profil zaufany na platformie e-PUAP dla identyfikacji i weryfikacji klientów oraz korespondencji.

W ramach realizacji idei e-Administracji dla obywateli udostępnione są między innymi platformy:

1. Elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej - ePUAP
2. Pojedynczy Punkt Kontaktowy – PPK
3. Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej - CEIDG

V. Objasnienia używanych pojęć informatycznych.

Omówienie systemów

I. Unijne systemy informatyczne wspomagające działania służb weterynaryjnych.

1. **TRACES (Trade Control and Expert System)** – system łączący władze weterynaryjne, sanitarne i fitosanitarne państw członkowskich służący kontroli i wymianie informacji o przemieszczeniach zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego przez terytorium państw członkowskich UE w ramach wymiany wewnątrzunijnej, importu i tranzytu z krajów trzecich oraz eksportu do krajów trzecich. Obecnie rozszerzony o wwożone z krajów trzecich niektóre rodzaje pasz i żywność nie pochodzącą od zwierząt oraz niektóre rośliny i materiał rozmnożeniowy.

System TRACES, który umożliwia wymianę informacji dotyczących kontroli zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego (produkowanych na rynek krajowy i przywożonych z państw trzecich) między Komisją a państwami członkowskimi, jest kolejnym ważnym źródłem danych nie tylko na temat ilości przemieszczanych towarów, ale również na temat przeprowadzonych urzędowych kontroli weterynaryjnych, sanitarnych i fitosanitarnych.

Podstawy prawne systemu

Dyrektywa nr 90/425/EWG z dnia 26 czerwca 1990 r., dotycząca kontroli weterynaryjnych i zootechnicznych w handlu wewnątrzwspólnotowym żywymi zwierzętami i niektórymi produktami, wobec wprowadzenia rynku wewnętrznego i zniesienia weterynaryjnej i celnej kontroli na granicach wewnętrznych UE, określiła politykę w zakresie handlu pomiędzy państwami członkowskimi UE.

Zniesienie barier zootechnicznych i weterynaryjnych na granicach wewnętrznych UE, które przestały być miejscami kontroli warunków zdrowotnych zwierząt i produktów, wymagało:

- wprowadzenia zasady kontroli w miejscu wysyłki,
- ujednolicenia sposobu prowadzenia kontroli i warunków handlu,
- ujednolicenia dokumentów towarzyszących wysyłce,
- powiadamiania o wysyłce właściwych władz w miejscu przeznaczenia lub PKG.

Realizacja tych zadań była możliwa dzięki udostępnieniu władzom weterynaryjnym państw członkowskich wspólnego systemu informatycznego, którego kształt i funkcjonowanie określały między innymi poniżej wymienione akty prawne (określenie państw, jednostek włączonych do systemu, wzorów świadectw itp.). Wszystkie akty prawne dostępne są pod adresem: <http://eur-lex.europa.eu/pl/index.htm> oraz z poziomu systemu TRACES – opcja Prawodawstwo):

- Decyzja Komisji 91/398/EWG w sprawie skomputeryzowanego systemu łączącego władze weterynaryjne (ANIMO), która określiła zasady utworzenia sieci łączności między jednostkami weterynaryjnymi.
- Decyzja Komisji 92/563/EWG z dnia 19 listopada 1992 r. w sprawie bazy danych obejmująca wspólnotowe wymagania dotyczące przywozu, przewidzianej projektem SHIFT, w oparciu, o którą Komisja została zobowiązana do opracowania odpowiednich bazy danych.
- Dyrektywa 1999/93/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnotowych ram w zakresie podpisu elektronicznego, której celem było zagwarantowanie bezpieczeństwa środków łączności elektronicznej oraz ułatwienie ich wykorzystania przez władze krajowe i wspólnotowe do celów wzajemnej łączności oraz łączności z obywatelami oraz podmiotami gospodarczymi.
- Decyzja Komisji 2003/623/WE z dnia 19 sierpnia 2003 r. dotycząca opracowania skomputeryzowanego systemu weterynaryjnego pod nazwą TRACES integrującego funkcje systemów ANIMO i Shift oraz udostępnienia go Państwom Członkowskim.
- Rozporządzenie Komisji (WE) NR 136/2004, z dnia 22 stycznia 2004 r., ustanawiające procedurę kontroli weterynaryjnej we wspólnotowych punktach kontroli granicznej dotyczącą produktów przywożonych z państw trzecich

- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 282/2004 z dnia 18 lutego 2004 r. wprowadzające dokument zgłoszenia i kontroli weterynaryjnych dotyczących zwierząt wwożonych do Wspólnoty pochodzących z krajów trzecich, które stanowi podstawę certyfikacji elektronicznej oraz przekazywania, informacji pomiędzy właściwymi władzami za pomocą systemu wymiany informacji, o którym mowa w art. 20 dyrektywy 90/425/EWG.
- Decyzja Komisji 2004/292/WE z dnia 30 marca 2004 r. w sprawie wprowadzenia systemu TRACES i zmieniająca decyzję 92/486/EWG, która stanowiła podstawę prawną utworzenia systemu i ustanawiała formę współpracy między centrum serwerowym ANIMO a Państwami Członkowskimi.
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 599/2004 z dnia 30 marca 2004 r. dotyczące przyjęcia zharmonizowanego wzoru świadectwa i sprawozdania z kontroli związanych z wewnątrzwspólnotowym handlem zwierzętami i produktami pochodzenia zwierzęcego.
- Decyzja Komisji 2004/477/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. uzupełniająca wykaz jednostek w systemie komputerowym TRACES z decyzji 2002/459/WE o jednostki Republiki Czeskiej, Estonii, Cypru, Łotwy, Litwy, Węgier, Malty, Polski, Słowenii i Słowacji.
- : Decyzja Komisji 2005/13/WE z dnia 3 stycznia 2005 r. zmieniająca decyzję 2001/881/WE ustalającą wykaz punktów kontroli granicznej zatwierdzonych do celów przeprowadzania kontroli weterynaryjnych zwierząt i produktów odzwierzęcych sprowadzanych z państw trzecich oraz uaktualniającą szczegółowe przepisy dotyczące kontroli przeprowadzanych przez ekspertów Komisji.
- Decyzja Komisji 2005/123/WE z dnia 9 lutego 2005 r. zmieniająca decyzję 2004/292/WE w sprawie wprowadzenia systemu TRACES oraz decyzję 92/486/EWG i rozszerzającą zakres danych, dotyczących świadectw weterynaryjnych oraz wspólnych weterynaryjnych dokumentów dla wszystkich zwierząt i produktów wwożonych do Wspólnoty, wprowadzanych do systemu TRACES od dnia 31 grudnia 2004 r.
- Decyzja Komisji 2006/801/WE z dnia 17 listopada 2006 r. zmieniająca decyzję 2005/432/WE ustanawiającą warunki zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego oraz wzór świadectw na przywóz produktów mięsnych do spożycia przez ludzi z krajów trzecich i uchylającą decyzje 97/41/WE, 97/221/WE i 97/222/WE
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 2007/2006 z dnia 22 grudnia 2006 r. wprowadzające w życie rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie przywozu i tranzytu niektórych produktów pośrednich otrzymanych z surowca kategorii 3 do wykorzystania w celach technicznych w wyrobach medycznych, diagnostyce in vitro i odczynnikach laboratoryjnych dotyczące informowania właściwej władzy za pośrednictwem systemu TRACES.
- Decyzja Komisji 2007/13/WE, z dnia 22 grudnia 2006 r. dostosowująca decyzję 2002/459/WE co do uzupełnienia wykazu jednostek zintegrowanego skomputeryzowanego systemu weterynaryjnego TRACES w następstwie przystąpienia Bułgarii i Rumunii do UE.

System TRACES obowiązuje we wszystkich państwach członkowskich UE od 1 stycznia 2005 r.

Podstawowe cele systemu TRACES:

1. ➡ zapewnienie kontroli przemieszczeń zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego z uwzględnieniem ich jakości zdrowotnej,
2. ➡ uzyskanie przez kompetentne służby pomocy w podejmowaniu decyzji o dopuszczeniu importu zwierząt oraz produktów pochodzenia zwierzęcego, a obecnie niektórych pasz i żywności nie pochodzących od zwierząt z krajów trzecich,
3. ➡ umożliwienie organom służb weterynaryjnych oraz służb sanitarnych państw członkowskich UE wystawiania i zatwierdzania on-line, przez Internet, dokumentów wwozowych (CVEDA, CVEDP, CED, CHED-PP) oraz świadectw zdrowia na potrzeby handlu

wewnątrzwspólnotowego (INTRA), a także świadectw wywozowych EXPORT do państw trzecich, oraz dokumentów handlowych DOCOM i deklaracji urzędowych DECLAR.

- umożliwienie rejestracji w systemie wyników weterynaryjnej kontroli zwierząt i produktów przeprowadzonych przez właściwy organ służb weterynaryjnych w miejscu pochodzenia, przeznaczenia i w czasie transportu w punktach kontroli a także kontroli niektórych pasz i żywności nie pochodzących od zwierząt oraz roślin przez organ służb sanitarnych i fitosanitarnych,
- identyfikacja i powiadamianie organu władzy weterynaryjnej oraz sanitarnej i fitosanitarnej o przesyłkach, kierowanych na teren nadzorowany przez ten organ.

Ogólny opis działania systemu

System TRACES ulokowany jest w Elektronicznym Centrum Danych w Luxemburgu. Dostęp do systemu możliwy jest przez całą dobę, za pomocą przeglądarki internetowej, pod adresem <https://webgate.ec.europa.eu/sanco/traces/>, dla zarejestrowanych użytkowników identyfikowanych przez login i hasło. System powstał dla służb weterynaryjnych a obecnie jest rozszerzany na służby sanitarno-epidemiologiczne oraz fitosanitarne.

Każdy organ służb weterynaryjnych (a obecnie także niektóre organy służb sanitarnych-epidemiologicznych oraz fitosanitarnych) państw członkowskich UE jest identyfikowany w systemie przez indywidualny kod literowo-cyfrowy. Także każde zarejestrowane w systemie świadectwo zdrowia wystawione dla wysyłki jest jednoznacznie identyfikowalne przez tzw. numer referencyjny. Oznaczenia identyfikacyjne umożliwiają wyszukanie w systemie informacji dotyczących wystawcy dokumentu, organów służb weterynaryjnych nadzorujących miejsce pochodzenia i przeznaczenia wysyłki, zatwierdzonych przewoźników oraz miejsc odpoczynku zwierząt, a także Posterunki Kontroli Granicznej (PKG) i wyznaczone miejsca wprowadzenia (DPE).

Jednoznaczna identyfikacja zarejestrowanych w systemie świadectw zdrowia poprzez unikalny numer referencyjny umożliwia odnalezienie, wyświetlenie na ekranie i wydrukowanie elektronicznego zapisu świadectwa towarzyszącego transportowi zwierząt lub produktów (tylko, jeśli użytkownik posiada do tego uprawnienia). Umożliwia także dopisanie do świadectwa zdrowia wyników kontroli weterynaryjnej przeprowadzonej w miejscu dostawy lub w miejscu odpoczynku zwierząt, tak aby wszyscy uprawnieni do tego użytkownicy systemu mogli je poznać.

Zakres dostępu do zasobów informacji zgromadzonych w systemie oraz zakres czynności możliwych do wykonania w systemie zależy od uprawnień organów służb weterynaryjnych. Dane archiwalne udostępniane są przez unijnego administratora systemu na wniosek użytkownika przesłany drogą elektroniczną. Możliwe jest również samodzielne sporządzanie raportów w oparciu o tzw. Hurtownię Danych.

Użytkownicy reprezentujący terenowe organy służb weterynaryjnych w ramach swoich uprawnień wpisują do systemu informacje dotyczące transportów towarów kontrolowanych w miejscu wysyłki lub wwozu (na granicy), zgodnie z elektronicznymi wzorami świadectw zdrowia obowiązującymi w obrocie wewnątrzwspólnotowym oraz ze wzorami dokumentów CVED, CED i CHED-PP dla zwierząt i produktów przywożonych z krajów trzecich (import) lub przewożonych przez terytorium UE z kraju trzeciego do kraju trzeciego (tranzyt).

Użytkownicy ci, mają również bezpośredni dostęp (poprzez mechanizm filtrowania i wyszukiwania świadectw i dokumentów) do informacji zgromadzonych w centralnej bazie danych, wpisanych do systemu przez inne państwa członkowskie, a dotyczących zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego i niektórych pochodzenia roślinnego oraz roślin, nasion i roślinnych materiałów rozmnożeniowych, które dostarczane są na nadzorowany teren.

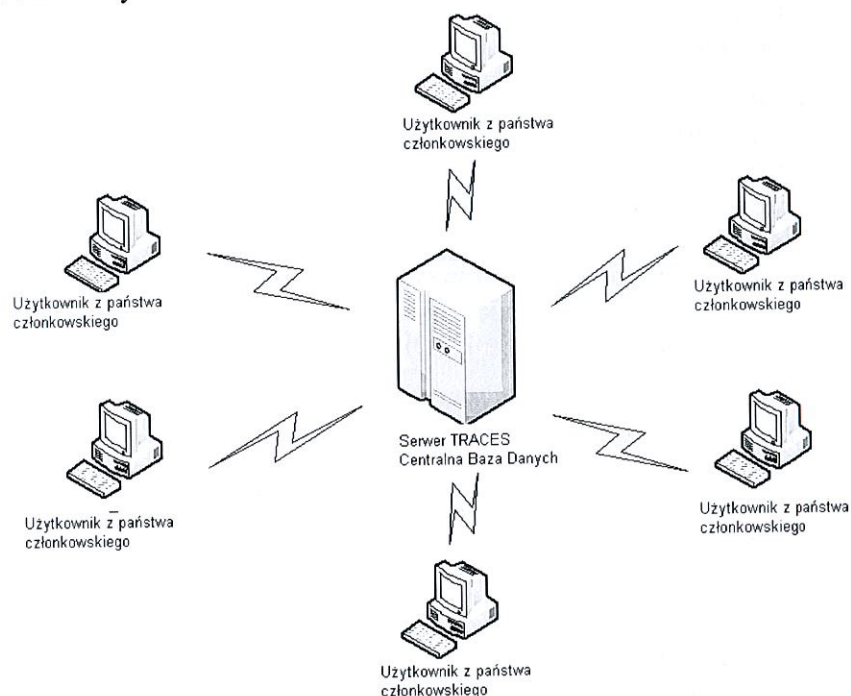
Dodatkowo, oprócz możliwości bezpośredniego przeglądania danych w systemie, organy władzy weterynaryjnej są powiadamiane za pośrednictwem poczty elektronicznej, o wysyłkach skierowanych do podmiotów gospodarczych, gospodarstw, innych obiektów na nadzorowanym obszarze. Natomiast użytkownicy z posterunków weterynaryjnej kontroli granicznej (PKG) oraz

wyznaczonych miejsc wprowadzenia (DPE), otrzymują powiadomienia o przesyłkach opuszczających terytorium Unii Europejskiej przez obsługiwane przez nich przejścia graniczne.

System TRACES ułatwia pracę urzędowego lekarza weterynarii nadzorującego miejsce dostawy dając mu wgląd do elektronicznej dokumentacji zanim otrzyma dokumentację papierową towarzyszącą przesyłce. Ułatwia to np. orientację w zakresie transportów zwierząt, oraz pozwala na wstępne przeprowadzenie kontroli dokumentacji. Jest to istotne zwłaszcza w przypadku transportu żywych zwierząt z kraju, w którym występują problemy epizootyczne - ewentualna szybka interwencja może zapobiec dostarczeniu zwierząt do miejsca przeznaczenia.

Ponadto, w oparciu o dane zgromadzone w systemie TRACES możliwe jest odtworzenie historii przesyłek z danego kraju ze wskazaniem, jaki towar, w jakim czasie i gdzie został wysłany oraz jakim środkiem transportu, co ma istotne znaczenie, gdy na terenie kraju miejsca pochodzenia towaru wystąpi choroba zakaźna stanowiąca zagrożenie dla innych państw członkowskich lub regionów.

Schemat systemu TRACES

2. System RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed) - system powiadamiania i wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt, które stwarzają ryzyko dla zdrowia konsumentów wynikające z niewłaściwej jakości produktów i pasz.

Geneza i podstawa prawna utworzenia systemu.

System RASFF jest jednym z elementów działań służących zapewnieniu bezpieczeństwa zdrowia konsumentów, które zostały zapoczątkowane w 1979 r. Został uruchomiony w 2002 roku, i wraz z systemem RAPEX – RAPid EXchange, który dotyczy wszelkich produktów, z jakimi mogą mieć kontakt konsumenci (zabawki, kosmetyki, artykuły AGD, etc.), stanowi narzędzie ułatwiające nadzór nad jakością produktów, a przez to zapewniające bezpieczeństwo konsumentów. Pierwotnie RASFF dotyczył wyłącznie żywności, następnie został rozszerzony o środki żywienia zwierząt.

Podstawą prawną funkcjonowania systemu RASFF jest Rozporządzenie Komisji Europejskiej 178/2002 ustalające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, ustanawiające Urząd do Spraw Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w sprawie bezpieczeństwa

żywnościowego (Dz.Urz. Nr L. 31 z 1 lutego 2002r.), a w szczególności artykuły 50, 51 i 52 określające zakres oraz procedury funkcjonowania systemu RASFF.

Podstawowe cele systemu RASFF:

1. ochrona konsumentów przed zagrożeniem lub potencjalnym niebezpieczeństwem wynikającym ze spożycia produktów żywnościowych o niewłaściwej jakości lub zdrowotności,
2. zapewnienie szybkiej wymiany informacji o niebezpiecznej żywności lub paszy pomiędzy użytkownikami systemu: Komisją Europejską, państwami członkowskimi UE, Norwegią, Księstwem Lichtenstein oraz Islandią (EOG).
3. wyeliminowanie na całym terytorium UE, związanego z żywnością, ryzyka wykrytego przez jedno z Państw Członkowskich, a tym samym osiągnięcie wysokiego, jednolitego poziomu bezpieczeństwa żywności na terytorium całej UE,
4. zagwarantowanie, aby niebezpieczna żywność nie była wprowadzana do obrotu.

Opis działania systemu

Początkowo przesyłanie informacji w ramach systemu RASFF odbywało się przy użyciu faksu lub teleksu w oparciu o ręcznie wypełniany wzór formularza. Obecnie komunikacja pomiędzy użytkownikami systemu odbywa się poprzez Internet, a wypełniony formularz w postaci elektronicznej wysyłany jest pocztą elektroniczną. Od połowy 2011 r. dostępna jest aplikacja internetowa służąca do wypełniania i przekazywania zgłoszeń RASFF. Aplikacja wykorzystywana jest na razie tylko przez niektóre państwa członkowskie, w tym Polskę. Obecnie jedynie KPK w GIS wprowadza zgłoszone przypadki do aplikacji i zatwierdza je. Powiadomienia stają się widoczne dla KE i po zweryfikowaniu i zatwierdzeniu są dostępne dla pozostałych państw sieci RAFF. Docelowo również PKPK w GIW będzie wpisywał informacje, które po zatwierdzeniu przez KPK będą przekazane systemem do KE.

System zapewnia przez całą dobę odbiór oraz przekazywanie, pomiędzy poszczególnymi użytkownikami systemu, informacji o zgłoszeniach alarmowych dotyczących:

1. środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego,
2. środków spożywczych pochodzenia roślinnego,
3. środków żywienia zwierząt,
4. dodatków paszowych,
5. dodatków żywieniowych (przyprawy, modulatory diety).

Oprócz Komisji Europejskiej, państw EOG dostęp do zgłoszeń alarmowych posiada Biuro Bezpieczeństwa Żywności EFSA (European Food Safety Authority), która jako instytucja naukowa dokonuje przeglądu i szczegółowych analiz napływających zgłoszeń, aby w przypadku wystąpienia problemu powiadomić Komisję Europejską o ewentualnych przyczynach i możliwych dalszych jego implikacjach.

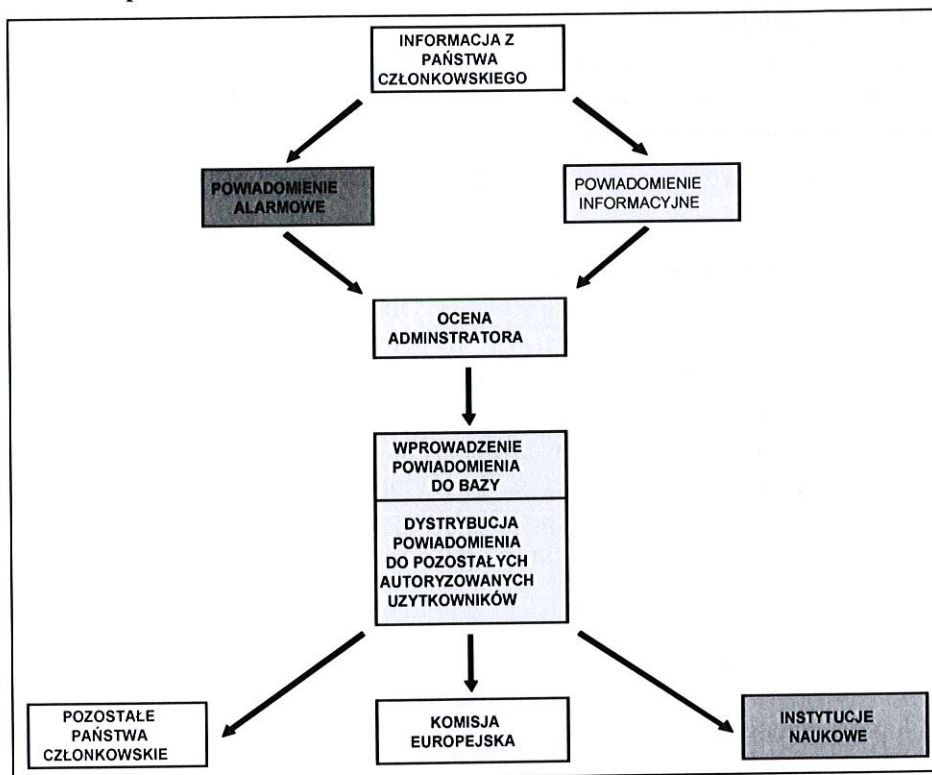
Po stwierdzeniu zagrożenia, wynikającego z nieodpowiedniej jakości produktu, przez organy biorące udział w procesie identyfikacji i likwidacji zagrożenia, w ramach systemu RASFF podjęte zostają następujące działania:

- A. wygenerowanie informacji dla systemu, czyli utworzenie powiadomienia wg ustalonego wzoru i przesłanie go do administratora systemu,
- B. opracowanie informacji (powiadomienia) przez administratora i zarejestrowanie jej w bazie danych,
- C. automatyczne rozesłanie przez system informacji (powiadomienia) do wszystkich użytkowników systemu, którzy są na liście dystrybucyjnej systemu i posiadają autoryzację dla otrzymywania powiadomień.

Informacje o wykrytych nieprawidłowościach i zagrożeniach są również rejestrowane i dostępne w systemie TRACES w dokumentach dotyczących przesyłek, w których je stwierdzono.

Dla zapewnienia stałego dostępu do zgromadzonych informacji, oprócz powiadamiania, system umożliwia przeglądanie bieżących i archiwalnych informacji zawartych w bazie poprzez Internet, na stronie internetowej Komisji Europejskiej CIRCA (Communication Information Resource Center Administrator), pod adresem: <http://circa.europa.eu/Public/irc/sanco/Home/main>, po uprzednim zalogowaniu się i podaniu hasła. Loginy i hasła mogą być udostępnione przez wojewódzkie inspektoraty weterynarii. Możliwe jest także pobranie przez Internet bieżącej bazy w formacie MDB na własny komputer i przeglądanie jej lokalnie z użyciem MS ACCESS. Niektóre informacje publikowane na tej stronie dostępne są dla wszystkich.

Schemat powiadamiania w systemie RASFF

W systemie RASFF obowiązują 2 rodzaje powiadomień:

- **alarmowe** - wymagające podjęcia natychmiastowych działań - dotyczy produktów, które zostały wprowadzone na rynek i mogą spowodować wystąpienie groźnych konsekwencji zdrowotnych, śmierć lub przejściowe niepożądane skutki zdrowotne,
- **informacyjne** - dotyczące produktów, które nie zostały wprowadzone na rynek i względem, których państwa członkowskie nie muszą podejmować natychmiastowych działań (głównie produkty zakwestionowane w wyniku kontroli granicznej).

Powiadomienia te zawierają ten sam zestaw informacji lecz różnią się pierwszą stroną. Każde z obu powiadomień, ze względu na czas, kolejność i rodzaj informacji może być:

- a) powiadomieniem pierwotnym - powiadomienie przekazane po raz pierwszy w odniesieniu do określonego produktu,
- b) powiadomieniem dodatkowym - powiadomienie dotyczące przesłanego uprzednio powiadomienia pierwotnego, które może różnić się od niego np. danymi dotyczącymi numeru serii, terminu przydatności do spożycia lub oznakowania, natomiast rodzaj produktu spożywczego i rodzaj niebezpieczeństwa pozostaje taki sam jak w powiadomieniu pierwotnym.
- c) dodatkową informacją, którą otrzymano po przesłaniu powiadomienia pierwotnego lub dodatkowego, lub która może zainteresować właściwe organy i inspekcje.

System umożliwia przesyłanie do bazy, wraz z formularzem powiadomienia, załączników w formatach DOC, XLS, PDF, PPT, JPG, TIF, BMP zawierających szczegółowe informacje np. wykaz przesyłek wraz z datami ich wysłania, kopie dokumentów towarzyszących przesyłkom, listy dystrybucyjne towaru, a nawet dokumentację zdjęciową produktu. Po wprowadzeniu zgłoszenia do bazy przez administratora, pliki te stanowią uzupełniające źródło informacji.

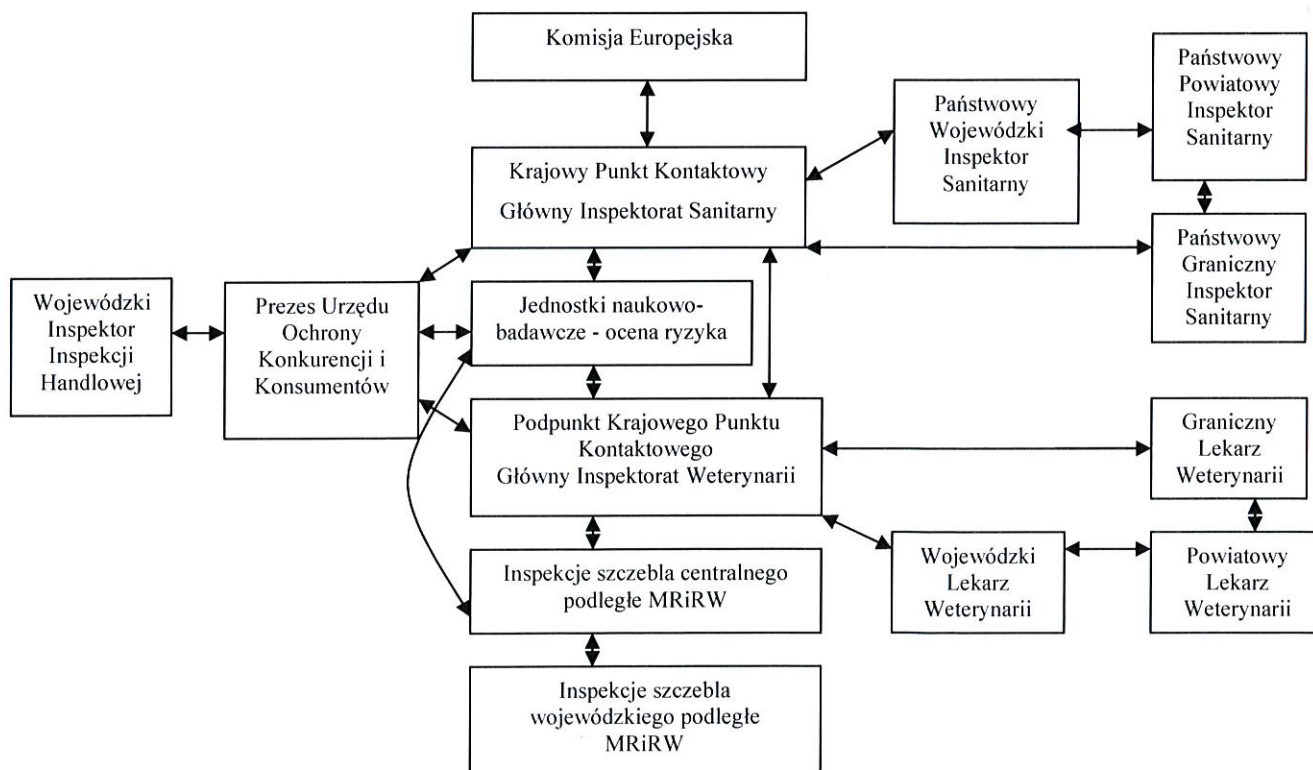
Organizacja systemu RASFF

Każde państwo będące użytkownikiem systemu wyznacza jedną jednostkę, która jest tzw. **Krajowym Punktem Kontaktowym**. Tylko ta jednostka ma prawo przekazywać powiadomienia z danego kraju do administratora systemu poziomu Komisji Europejskiej. Jej zadaniem jest również dystrybucja otrzymanych z systemu RASFF informacji do krajowych organów, jednostek, organizacji oraz instytucji związanych z nadzorem jakości zdrowotnej produktów.

Dla zapewnienia sprawnego i szybkiego pozyskiwania informacji z systemu RASFF, każde państwo zobowiązane jest posiadać w ramach swojej jednostki nadzorującej sprawy bezpieczeństwa zdrowia, punkt kontaktowy z adresem *e-mail* do obsługi systemu RASFF. Adres ten jest zarejestrowany przez unijnego administratora systemu oraz umieszczony na liście dystrybucyjnej użytkowników systemu. Punkt kontaktowy otrzymuje login i hasło, które w przeciwieństwie do innych systemów, nie służą wprowadzaniu danych do bazy, lecz uzyskiwaniu ich z systemu.

W Polsce Krajowym Punktem Kontaktowym jest Główny Inspektorat Sanitarny. Natomiast Główny Inspektorat Weterynarii jest Podpunktem Krajowego Punktu Kontaktowego. Obsługuje zgłoszenia napływające z organów inspekcji weterynaryjnej i służby celnej. GIW przekazuje powiadomienia do GIS, który jako jedyny w ramach systemu RASFF, kontaktuje się z Komisją Europejską.

Schemat funkcjonowania systemu RASFF w Polsce

Dane, rejestrowane w systemie oraz możliwość ich przeglądania po przefiltrowaniu, stanowią istotny element dokonywanej oceny ryzyka żywności, w tym pochodzenia zwierzęcego oraz pasz.

Raporty przygotowywane w oparciu o te informacje, publikowane na ogólnodostępnych stronach internetowych, zwiększają poczucie bezpieczeństwa konsumentów oraz przyczyniają się do wzrostu zaufania do działań służb odpowiedzialnych za jego zapewnienie.

3. **ADNS** (Animal Disease Notification System) – system zgłaszania wystąpień chorób zakaźnych zwierząt

Geneza i podstawa prawna utworzenia systemu

Podstawę prawną funkcjonowania systemu ADNS stanowi Dyrektywa Rady 82/894/EEC w sprawie zgłaszania chorób zwierząt występujących na terytorium wspólnoty. Dyrektywa określa obowiązek niezwłocznego zgłaszania przez poszczególne państwa członkowskie pierwotnych i wtórnych ognisk 26 chorób zakaźnych zwierząt wymienionych na liście. Zawiera również opis procedur dokonania zgłoszenia, zakres informacji, jakie powinny być obowiązkowo przekazywane oraz czas ich wysyłania.

Ponieważ Komisja Europejska wraz z państwami członkowskimi UE uznała, że zgłoszenia wystąpień chorób zwierząt w pewnych okolicznościach mogą mieć znaczenie strategiczne, wprowadzono kodowanie informacji, aby dla osób postronnych były one bezwartościowe. Obecnie wpisywanie danych odbywa się poprzez aplikację internetową dostępną jedynie dla uprawnionych, zarejestrowanych użytkowników. Aplikacja ułatwia formułowanie zgłoszenia umożliwiając wypełnienie elektronicznych formularzy i automatyczne zakodowanie informacji wybieranych z rozwijalnych list.

Podstawowe cele systemu ADNS:

- zapewnienie szybkiej wymiany informacji o wystąpieniu ogniska choroby zakaźnej zwierząt, pomiędzy właściwą władzą danego państwa członkowskiego UE, a Komisją Europejską,
- prowadzenie skoordynowanych działań pozwalających monitorować wybuchy poszczególnych chorób zakaźnych zwierząt,
- podejmowanie skutecznych działań przez poszczególne państwa członkowskie zmierzających do ograniczenia, eliminacji choroby oraz działań monitoringowych w przyszłości,
- podejmowanie działań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa żywności pochodzącej z obszaru ogniska choroby zakaźnej.

Opis systemu.

System ADNS umożliwia zbieranie, rejestrowanie i dalsze przekazywanie informacji o wystąpieniach niebezpiecznych chorób zakaźnych zwierząt, jakie miały miejsce na terenie państw członkowskich UE oraz innych państw (Norwegia, Andora, Wyspy Owcze, Norwegia, Szwajcaria, Turcja), którym ze względu na spełnienie minimalnych standardów wymaganych przez kraje UE, Komisja Europejska udostępniła system.

Informacje, które znajdują się w systemie pozwalają na stały nadzór i kontrolę handlu wspólnotowego żywymi zwierzętami i produktami pochodzenia zwierzęcego. Bezpośredni dostęp do informacji o bieżącym stanie epizootycznym poszczególnych regionów państw członkowskich, skąd do miejsca przeznaczenia przemieszczane są zwierzęta żywe lub produkty pochodzenia zwierzęcego, pozwala upewnić się, że przesyłki nie stanowią zagrożenia dla zdrowia ludzi i zwierząt.

System ADNS pozwala na określenie statusu epizootycznego dowolnego obszaru i pośrednio przyczynia się do zapewnienia bezpieczeństwa zdrowia publicznego np. poprzez wprowadzenie wymogu określonych działań wobec produktów pochodzenia zwierzęcego pochodzących z obszarów stanowiących ognisko choroby zakaźnej.

Funkcjonowanie systemu.

Pierwotnie przesyłanie informacji w ramach systemu ADNS prowadzono przy użyciu faksu lub teleksu. Obecnie do tego celu stosowana jest aplikacja internetowa.

Aby zapewnić sprawne i poufne przesyłanie informacji, każde państwo będące użytkownikiem systemu zobowiązane jest posiadać, w ramach właściwej władzy nadzorującej sprawy bezpieczeństwa zdrowia zwierząt, komórkę obsługującą system ADNS. Adres e-mail tej komórki zgłaszany jest do unijnego administratora systemu, który umieszcza go na liście dystrybucyjnej użytkowników systemu oraz przydziela komórce loginy i hasła umożliwiające wprowadzanie danych do systemu.

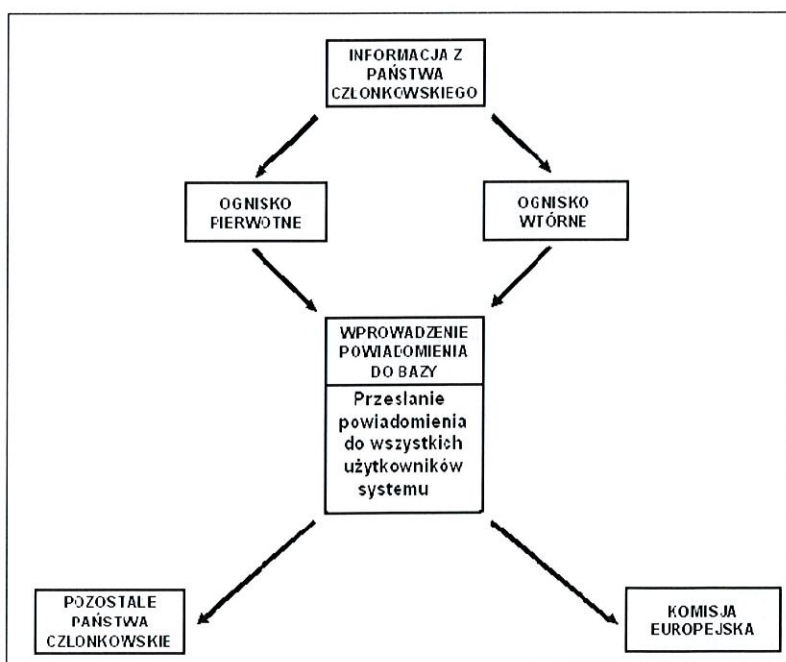
Zgłoszenia pierwotnego ogniska choroby zakaźnej (tj. ogniska niepołączonego epizootycznie z żadnym wcześniejszym ogniskiem w regionie swego wystąpienia) muszą być przesłane w systemie do 24 godzin od wybuchu ogniska. Zgłoszenia dotyczące wystąpienia ogniska wtórnego (tj. ogniska choroby powiązanego epizootycznie z ogniskiem pierwotnym istniejącym w tym samym regionie) muszą być przesłane nie później niż do pierwszego dnia pracy kolejnego tygodnia.

Zgłaszanie wystąpień ognisk (pierwotnego i wtórnego) choroby zakaźnej odbywa się w trybie *on-line*, poprzez aplikację internetową, która udostępnia do wypełnienia specjalne elektroniczne formularze. Aplikacja zapewnia wysoki poziom poprawności informacji poprzez wprowadzanie danych wybieranych z list, spisów i bibliotek znaczeniowych, co pozwala wyeliminować pomyłki. W niektóre pola formularzy można wpisać dowolny tekst, który uzupełnia informację o ognisku choroby. Po zakończeniu wprowadzania danych i zaakceptowaniu treści formularza, informacje zostają zapisane w bazie danych systemu. System automatycznie rozsyła powiadomienie o ognisku choroby, do wszystkich państw członkowskich, jako e-mail do zarejestrowanych użytkowników. Do listopada 2008 r. powiadomienia miały zakodowaną treść a rozkodowanie otrzymanego powiadomienia odbywało się ręcznie, z użyciem książki kodowej. Obecnie używana aplikacja rozsyła powiadomienia w postaci nie zakodowanej, w języku angielskim.

Od 01.09.2010 r. wprowadzone zostało powiązanie pomiędzy systemami ADNS i TRACES polegające na tym, że każdemu obszarowi identyfikowanemu w systemie ADNS jest przyporządkowany kod lokalnej jednostki weterynaryjnej używany w systemie TRACES. Kod ten znajduje się w powiadomieniu dotyczącym ogniska choroby i może ułatwić identyfikację terenowego organu weterynaryjnego sprawującego nadzór na terenie wystąpienia choroby zakaźnej.

W Polsce komórką wyznaczoną dla potrzeb ADNS jest stanowisko w Biurze Zdrowia i Ochrony Zwierząt w GIW. Powiadomienia o ogniskach chorób, które docierają do tej komórki są rozsyłane do wojewódzkich i granicznych organów IW.

Schemat powiadamiania w systemie ADNS

System ADNS generuje i wysyła do uprawnionych użytkowników zbiorcze zestawienie zawierające dane na temat wszystkich ognisk pierwotnych i wtórnych zgłoszonych w ciągu tygodnia.

Dołączony do systemu moduł Systemu Informacji Geograficznej (GIS - *Geographic Information System*) pozwala wizualizować na konturowych mapach cyfrowych miejsce wystąpienia przypadku choroby oraz wystąpienia wskazanych chorób zakaźnych, w danym okresie czasu, poprzez zaznaczenie miejsc występowania ognisk w zgłoszonych jednostkach terytorialnych państw członkowskich.

4. IMI (Internal Market Information System) - System Wymiany Informacji na Rynku Wewnętrznym

Geneza i podstawa prawna utworzenia systemu

Unijne przepisy dotyczące jednolitego rynku gwarantują prawo do mobilności w obrębie Europejskiego Obszaru Gospodarczego co umożliwia podjęcie pracy, studiów oraz prowadzenie działalności gospodarczej w innych krajach EOG.

Instytucje zajmujące się wprowadzaniem tych przepisów w życie, **wymieniają się informacjami** z podobnymi urzędami w innych krajach. System IMI ułatwia taką wymianę. Utrzymywany jest przez Komisję Europejską, która zapewnia jego rozwój, odpowiada za tłumaczenia i zarządza obsługą techniczną systemu.

Obecnie system stosuje się w odniesieniu do dyrektywy o usługach oraz dyrektywy w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych, które zobowiązują właściwe organy w EOG do wzajemnego wspierania się w nadzorowaniu migrujących usługodawców oraz w nadzorowaniu transgranicznego świadczenia usług i delegowania pracowników.

Obejmuje następujące dziedziny:

1. Kwalifikacje zawodowe
2. Usługi
3. Delegowanie pracowników
4. Transport gotówki w euro
5. Licencje maszynistów
6. Skargi na organy administracji publicznej (SOLVIT)
7. Prawa pacjenta
8. Handel elektroniczny (projekt pilotażowy)

Podstawy prawne funkcjonowania systemu IMI stanowią:

w zakresie usług:

- Dyrektywa 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotycząca usług na rynku wewnętrznym.
- Decyzja Komisji Europejskiej z dnia 2 października 2009 r. określająca praktyczne ustalenia dotyczące wymiany informacji drogą elektroniczną między państwami członkowskimi na mocy rozdziału VI dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącej usług na rynku wewnętrznym.
- Ustawa z dnia 4 marca 2010 r. o świadczeniu usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. nr 47 poz. 278).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego zakresu współpracy międzynarodowej w zakresie świadczenia usług (Dz.U. nr 8 poz.33 z 2011 r.)

w zakresie kwalifikacji zawodowych:

- Dyrektywa 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych.
- Ustawa z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz.U. nr 63 poz. 394).

w zakresie delegowania pracowników

- Dyrektywa 96/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia z dnia 16 grudnia 1996 r. dotycząca delegowania pracowników w ramach świadczenia usług.

Podstawowe cele systemu IMI.

System IMI jest stosowany przez zgłoszone do systemu krajowe, regionalne i lokalne organy administracji poszczególnych państw EOG (np. w Polsce urzędy gmin, miast, starostwa powiatowe, urzędy marszałkowskie, ministerstwa, urzędy centralne, jednostki samorządu zawodowego).

Poprzez system IMI instytucje mogą:

- znaleźć za pomocą wielojęzycznych narzędzi wyszukiwania w innym państwie właściwy organ, kompetentny do załatwienia określonej sprawy,
- skierować do tego organu wnioski o udzielenie potrzebnych informacji w ojczystym języku,
- udzielać informacji w odpowiedzi na wnioski organów z innych państw EOG w ojczystym języku,
- porozumiewać się z organami administracji państwowej w innych państwach przy pomocy przetłumaczonych zestawów standardowych pytań i odpowiedzi,
- powiadamiać instytucje pozostałych państw członkowskich o działalności usługowej, która może spowodować istotną szkodę dla zdrowia lub bezpieczeństwa osób bądź dla środowiska naturalnego poprzez mechanizmu ostrzegania systemu IMI,
- powiadamiać instytucje pozostałych państw członkowskich o zmianach w krajowych przepisach w danej dziedzinie,
- zweryfikować autentyczność dokumentów przedstawionych przez usługodawców (przedsiębiorców) oraz osoby legitymujące się określonymi kwalifikacjami.

Za pośrednictwem systemu IMI można się dzielić informacjami:

1. z wybraną instytucją w PC,
2. z wieloma różnymi organami administracji,
3. poprzez repozytorium (obecnie repozytoria zawierają dane firm posiadających licencję na transport drogowy gotówki w euro).

System wymiany informacji IMI utrzymuje bazy danych:

- o właściwych organach w państwach EOG, stosujących na swoim terytorium przepisy z dziedziny rynku wewnętrznego,
- przetłumaczonych pytań i odpowiedzi, opracowanych na podstawie przepisów o wzajemnej pomocy, które służą do sformułowania wniosku o udzielenie informacji oraz odpowiedzi na otrzymane zapytania,
- wniosków o udzielenie odpowiedzi złożonych przez instytucje wraz z odpowiedziami, jakie zostały udzielone.

Opis i funkcjonowanie systemu.

Aplikacja internetowa do wymiany informacji pomiędzy organami władzy obsługująca system IMI ulokowana jest w Elektronicznym Centrum Danych w Luxemburgu. Dostęp do systemu

możliwy jest przez całą dobę, za pomocą przeglądarki internetowej, po wpisaniu adresu <https://webgate.ec.europa.eu/imi-net/>, dla zarejestrowanych użytkowników identyfikowanych przez login, hasło i kod bezpieczeństwa. System nie wymaga specjalnego oprogramowania ani sprzętu.

Instytucje zarejestrowane w systemie IMI mogą uczestniczyć w tych modułach wymiany informacji, do których przyznano im dostęp wynikający z kompetencji. Działanie polega na wysyłaniu wniosków o informacje i udzielaniu odpowiedzi na wnioski. W module usługi funkcjonuje możliwość wysłania tzw. wniosków ostrzegawczych (mechanizm ostrzegania). Wnioski o udzielenie informacji formułuje się wybierając przetłumaczone pytania, odpowiedzi na wnioski formułuje się wybierając przetłumaczone odpowiedzi. Dzięki temu użytkownicy systemu w Polsce otrzymując wniosek np. z Wielkiej Brytanii widzą jego treść oraz pytania w języku polskim, pomimo iż użytkownik w Anglii wybrał pytania w języku angielskim. Wnioski i odpowiedzi można uzupełnić wpisując dowolny tekst. Pola wolnego tekstu są automatycznie tłumaczone.

W ramach systemu zarejestrowani użytkownicy zgłoszonych instytucji otrzymują pocztą elektroniczną powiadomienia o skierowanych do nich nowych wnioskach do załatwienia, ostrzeżeniach, zmianach w przepisach, otrzymanych odpowiedziach na własne wnioski, wszelkich pośrednich etapach załatwiania wniosków oraz o zakończeniu procedury wymiany informacji.

W ramach systemu IMI użytkownicy pełnią określone funkcje, które zależą od ich kompetencji oraz organizacji systemu w danym państwie.

Kategorie użytkowników:

- właściwe instytucje (organy) zarejestrowane w systemie IMI (w skrócie CA);
- Krajowy Koordynator Systemu IMI (w skrócie NIMIC);
- Koordynator ds. dziedziny prawodawstwa (w skrócie LIMIC);
- Nadzwyczajny Koordynator Delegowany Systemu IMI (w skrócie SDIMIC);
- Koordynator Delegowany Systemu IMI (w skrócie DIMIC);
- Organy powiązane;
- Koordynator ds. ostrzeżeń;
- Właściwy organ ds. ostrzeżeń;
- Skrzynka pocztowa ds. ostrzeżeń.

Każdy zarejestrowany organ musi wyznaczyć przynajmniej jednego użytkownika systemu pełniącego określoną rolę i mającego określone uprawnienia w systemie, a mianowicie:

- administrowanie danymi
- obsługa wniosków o informacje
- obsługa ostrzeżeń

W Polsce Koordynatorem Krajowego Systemu IMI oraz Koordynatorem modułu Usługi jest Ministerstwo Gospodarki (Departament Spraw Europejskich), Koordynatorem modułu Kwalifikacje zawodowe jest Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Departament Spraw Międzynarodowych i Uznawalności Wykształcenia).

Dla potrzeb Inspekcji Weterynaryjnej organem zgłoszonym do systemu IMI jest Główny Inspektorat Weterynarii, który formułuje wnioski o udzielenie informacji w imieniu własnym oraz terenowych organów IW. GIW udziela również odpowiedzi na otrzymane wnioski o udzielenie informacji w sprawach objętych kompetencjami poszczególnych organów IW (po uzyskaniu od nich potrzebnych informacji).

II. Krajowe systemy informatyczne wspomagające działania organów Inspekcji Weterynaryjnej.

- 1. SPIWET (Skoordynowany Program Inspekcji Weterynaryjnej)** - elektroniczna baza danych o podmiotach gospodarczych nadzorowanych przez organy Inspekcji Weterynaryjnej.

Geneza i podstawa prawna utworzenia systemu

W okresie poprzedzającym przystąpienie Polski do Unii Europejskiej Inspekcja Weterynaryjna podjęła szereg działań mających ułatwić wykonywanie czynności kontrolnych związanych z procesami dostosowawczymi do unijnych wymogów, którym musiały się poddać podmioty znajdujące się pod jej urzędowym nadzorem.

Jednym z takich działań było opracowanie systemu SPIWET, czyli elektronicznej ewidencji nadzorowanych podmiotów gospodarczych, w celu szybkiego wyszukiwania informacji o zakładach oraz sprawnego dostarczania danych statystycznych dotyczących np. liczby zakładów, rodzaju i wielkości produkcji, zatrudnienia w poszczególnych branżach, kategoriach produkcji, rodzajach prowadzonej działalności, uprawnieniach etc.

Przepisy prawa krajowego nie stanowią podstawy prawnej systemu SPIWET. Określają jednak obowiązki organów IW odnośnie prowadzenia wykazu zakładów, które podlegają rejestracji. Są to: ustawa z dnia 16 grudnia 2005 r. (Dz.U. Nr 17 poz. 127, z późn. zm.) o produktach pochodzenia zwierzęcego, oraz rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 września 2010 r. (Dz.U. Nr 173 poz. 1178) w sprawie sposobu ustalania weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego.

System jest źródłem informacji o nadzorowanych podmiotach gospodarczych oraz narzędziem pozwalającym na optymalizację działań związanych z nadzorem, w tym działań wymagających bezpośredniej kontroli lub interwencji organów Inspekcji Weterynaryjnej.

Cele realizowane przez system

- o ewidencja podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa mięsa białego, czerwonego, mleka, ryb i jaj, punktów skupu dziczyzny, chłodni, w podziale na branże z uwzględnieniem kategorii, zakresów działalności, uprawnień itp,
- o gromadzenie i udostępnianie informacji o podmiotach gospodarczych znajdujących się pod nadzorem organów inspekcji weterynaryjnej w celach identyfikacyjnych i statystycznych,
- o rejestracja wyników kontroli przeprowadzonych w zakładach przez inspektorów IW,
- o w okresie przedakcesyjnym - zapewnienie bieżącej i okresowej informacji o postępie w zakresie dostosowania się zakładów przetwórstwa do nowych wymogów sanitarno-higienicznych.

Opis działania systemu

System ma trzypoziomą strukturę hierarchiczną odpowiadającą strukturze IW i obejmuje wszystkie organy terenowe Inspekcji Weterynaryjnej. Poziom centralny stanowi krajowa baza podmiotów nadzorowanych przez IW, utrzymywana i administrowana przez GIW.

Poziom wojewódzki stanowią wojewódzkie bazy zawierające dane o podmiotach z terenu wszystkich powiatów danego województwa.

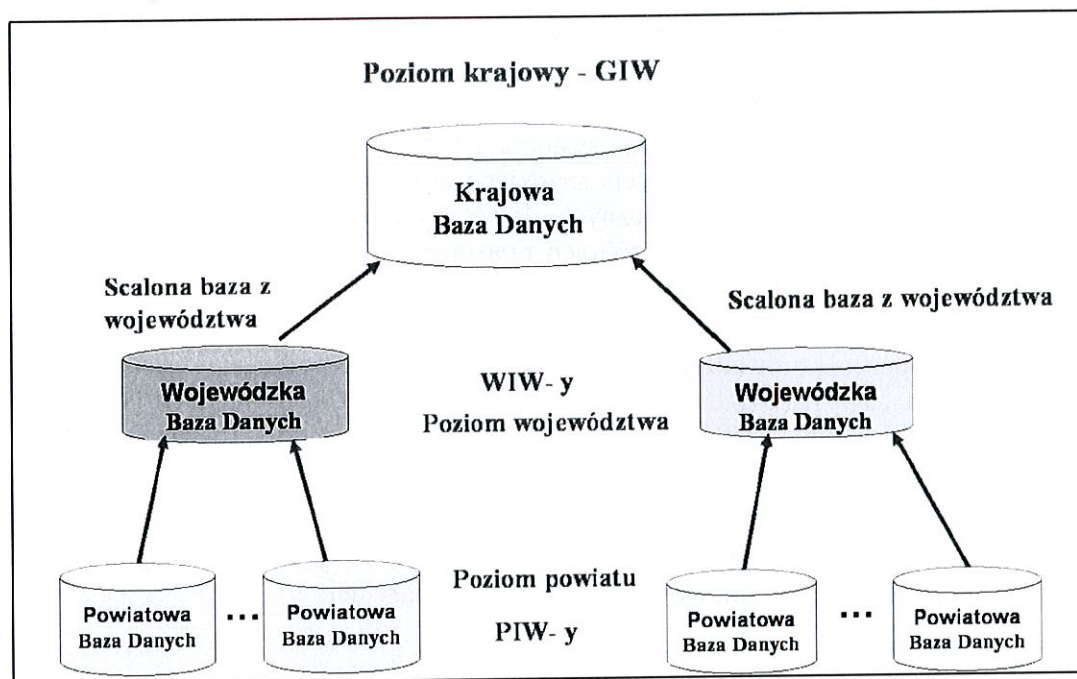
Poziom powiatowy to bazy zawierające dane o nadzorowanych zakładach prowadzących działalność na terenie danego powiatu. Jedynie na poziomie powiatowym odbywa się ewidencja podmiotów w bazie danych i aktualizacja informacji o zakładach (zmiany danych adresowych i identyfikacyjnych, stwierdzone uchybienia, zmiany w profilu działalności zakładu). Poziom centralny i wojewódzki pełnią funkcję kontrolną, komasują i archiwizują dane. Zarejestrowane oraz zaktualizowane w PIW-ach dane przesyłane są pocztą elektroniczną do właściwego wojewódzkiego lekarza weterynarii.

Na poziomie wojewódzkim pojedyncze bazy z terenu podległych powiatów są scalane w jedną bazę wojewódzką oraz prowadzony jest nadzór nad poprawnością baz danych, kontrola

kompletności informacji o zakładach i prowadzonych w nich kontrolach. Po scaleniu bazy wojewódzkie są przekazywane pocztą elektroniczną do Głównego Inspektoratu Weterynarii.

W GIW odbywa się scalenie 16-tu baz wojewódzkich w jedną ogólnopolską bazę, w której znajdują się dane o podmiotach z całego obszaru RP. Ponadto na poziomie centralnym są utrzymywane i udostępniane przez stronę internetową www.wetgiw.gov.pl tzw. słowniki zawierające dane wspólne dla wszystkich użytkowników systemu.

Schemat funkcjonowania systemu SPIWET.

2. **CELAB – CEntralne LABoratorium** – system gromadzenia i przetwarzania informacji dotyczących wyników badań laboratoryjnych.

Geneza i podstawa prawna utworzenia systemu

Podstawą prawną, z której wynika konieczność stosowania systemu CELAB jest Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2011 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu gromadzenia, przetwarzania oraz przekazywania danych dotyczących wyników przeprowadzonych badań laboratoryjnych oraz sposobu prowadzenia baz danych (Dz. U. nr. 103 poz. 597). Rozporządzenie określa, że dane dotyczące wyników przeprowadzonych badań laboratoryjnych wprowadzane do lokalnych baz danych i centralnej bazy danych gromadzi się, przetwarza i przekazuje w zakresie określonym przez krajowe laboratoria referencyjne w systemie teleinformatycznym centralnej bazy danych, którym administruje Państwowy Instytut Weterynaryjny — Państwowy Instytut Badawczy w Puławach. W lokalnych bazach danych gromadzi się dane dotyczące wyników przeprowadzonych badań laboratoryjnych, obejmujące informacje dotyczące próbek, pobierania próbek oraz wyniku przeprowadzonego badania po jego zatwierdzeniu. Dane te z lokalnej bazy danych, bez zbędnej zwłoki są przesyłane bezpośrednio do centralnej bazy danych.

Do czasu utworzenia Centralnej Bazy Danych wyniki badań laboratoryjnych zbierane były lokalnie w poszczególnych Zakładach Higieny Weterynaryjnej. Były to zazwyczaj ręcznie prowadzone w wersji papierowej zestawienia przeprowadzonych badań w oparciu o sprawozdania z badań. Choć czas przechowywania wyników z reguły wynosił 5 lat, ze względu na konieczność ręcznego wyszukiwania wyników badań niekiedy trudno było udowodnić dobrą sytuację epizootyczną badaniami wykonywanymi w przeszłości. W poszczególnych ZHW opracowano

własne rozwiązania w zakresie zbierania danych o prowadzonych badaniach laboratoryjnych. Nie pozwalało to jednak na komasowanie danych oraz na całościową analizę i porównanie danych z poziomu wyższego niż poziom ZHW. Dopiero utworzenie jednolitego systemu w zakresie badań laboratoryjnych, obsługującego wszystkie Zakłady Higieny Weterynaryjnej oraz zarządzającego wspólną bazą danych o wynikach badań laboratoryjnych, umożliwiło realizację tego celu.

Funkcjonowanie systemu rozpoczęło się od 1-go stycznia 2007 r. w laboratoriach i samodzielnych pracowniach ZHW oraz oddziałach ZHW, a także w prywatnych laboratoriach zatwierdzonych przez GLW oraz w Państwowym Instytucie Weterynaryjnym - Państwowym Instytucie Badawczym (PIW-PIB) w Puławach, który jest administratorem systemu.

Cele realizowane przez system

- gromadzenie, przetwarzanie i publikacja danych o wynikach badań laboratoryjnych,
- usprawnienie pracy weterynaryjnych laboratoriów diagnostycznych,
- udostępnianie danych o wynikach badań laboratoryjnych dla uprawnionych organów, instytucji i jednostek badawczych, sporządzanie raportów, statystyk, etc. w tym dla Komisji Europejskiej i jej organów kontrolnych,
- zapewnienie lepszego i bardziej efektywnego nadzoru prowadzonego przez organy Inspekcji Weterynaryjnej zwłaszcza w obszarach, w których wydawane decyzje opierają się o wyniki przeprowadzonych badań laboratoryjnych,
- umożliwienie organom służb weterynaryjnych bezpośredniego dostępu przez Internet do informacji o badaniach i ich wynikach znajdujących się w CBD.

Opis działania systemu

Zadania systemu CELAB realizowane są na trzech poziomach:

- a) poziom PIWet-PIB w Puławach – obsługiwany przez moduł CELAB–CBD odpowiada za:
 - gromadzenie i przechowywanie danych dotyczących wykonanych badań laboratoryjnych przysyłanych z poszczególnych laboratoriów (w tym z zatwierdzonych laboratoriów prywatnych) w Centralnej Bazie,
 - udostępnianie uprawnionym i zarejestrowanym użytkownikom, głównie organom Inspekcji Weterynaryjnej i Ministerstwu Rolnictwa i Rozwoju Wsi, poprzez aplikację internetową, zgromadzonych danych dotyczących badań oraz danych statystycznych,
 - opracowanie i udostępnianie planów badań monitoringowych dla wojewódzkiej i powiatowej inspekcji weterynaryjnej oraz przedstawianie danych na temat i ich realizacji,
 - sporządzanie raportów i zestawień na potrzeby uprawnionych organów,
 - aktualizację i dystrybucję na poziom lokalny wspólnych danych systemu (słowniki globalne),
 - zarządzanie użytkownikami systemu CBD (nadawanie dostępu i kontrola uprawnień),
 - zabezpieczenie danych przed utratą oraz nieuprawnionym dostępem, kontrolę poprawności i spójności danych, archiwizację zgromadzonych danych,
 - wymianę danych z innymi systemami informatycznymi – funkcja importu i eksportu,
- b) poziom laboratoriów diagnostycznych (ZHW, PIWet-PIB, samodzielne pracownie, prywatne laboratoria zatwierdzone przez GLW) – obsługiwany przez moduł CELAB–LIMS, który odpowiada za dwa obszary:
 - obsługę zbierania danych o wynikach badań laboratoryjnych obejmującą:
 - rejestrację próbek w punkcie przyjęć (formularz zlecenia badania, umowa),
 - ewidencję przebiegu badań próbek w pracowniach (rodzaj, kierunek i metoda badania, badający),
 - rejestrację wyników badań (zatwierdzenie wyniku badania, drukowanie sprawozdania z badania),

- obsługę kontaktu z klientem (umowa, zapłata, sprawozdanie z wynikiem badania, historia zlecenia, etc.),
- gromadzenie w wojewódzkich bazach danych (WBD), informacji o wynikach badań laboratoryjnych prowadzonych w ZHW, oddziałach ZHW oraz w samodzielnych pracowniach oraz ich przesyłanie z WBD do centralnej bazy danych (CBD),
- utrzymywanie i aktualizacja słowników lokalnych.
- wsparcie zarządzania pracą laboratorium obejmujące:
 - obsługę zasobów laboratorium:
 - pracownicy (dane osobowe, uprawnienia, czas pracy, szkolenia),
 - urządzenia pomiarowe (książka urządzenia, wzorcowanie, legalizacje, zatwierdzenie, konserwacje i naprawy),
 - wyposażenie pracowni (wzorce, szkło laboratoryjne, odczynniki, testy diagnostyczne, materiały pomocnicze),
 - pożywkarnia (zapotrzebowanie poszczególnych pracowni, ewidencja zużycia, kontrola jakości),
 - obsługę gospodarki magazynowej laboratorium,
 - obsługę sprzedaży (fakturowanie, cenniki, prowadzenie rejestrów sprzedaży, VAT, kontrola płatności, etc.),
 - obsługę baz klientów, producentów, dostawców, firm serwisowych (karta oceny dostawcy);
- c) poziom powiatowych inspektoratów weterynarii (PIW), obsługiwany przez moduł rejestracji próbek pobranych w terenie CELAB–TEREN, odpowiada za:
 - elektroniczną rejestrację próbek pobranych w gospodarstwach i zakładach przez wyznaczonych lekarzy weterynarii prowadzących na zlecenie PIW-ów badania kontrolne w ramach programów zwalczania chorób zakaźnych (np. białaczka, bruceloza) oraz wykrywania substancji niedozwolonych oraz pozostałości chemicznych, biologicznych i produktów leczniczych u zwierząt i w żywności pochodzenia zwierzęcego
 - transmisję danych o pobranych próbkach do punktu rejestracji w ZHW (przez Internet, za pomocą elektronicznych nośników danych np. CD, pendrive).

Dla potrzeb rejestracji danych o wynikach badań kontrolnych obecności substancji niedozwolonych oraz pozostałości chemicznych, biologicznych i produktów leczniczych u zwierząt i w żywności pochodzenia zwierzęcego w ramach krajowego programu, stosowane jest również inne oprogramowanie (np. VetLink/vLab, SerLab). Dane o przeprowadzonych badaniach oraz ich wyniki są przez to oprogramowanie przekazywane bezpośrednio do Centralnej Bazy Danych (CBD).

Stali użytkownicy systemu CELAB to:

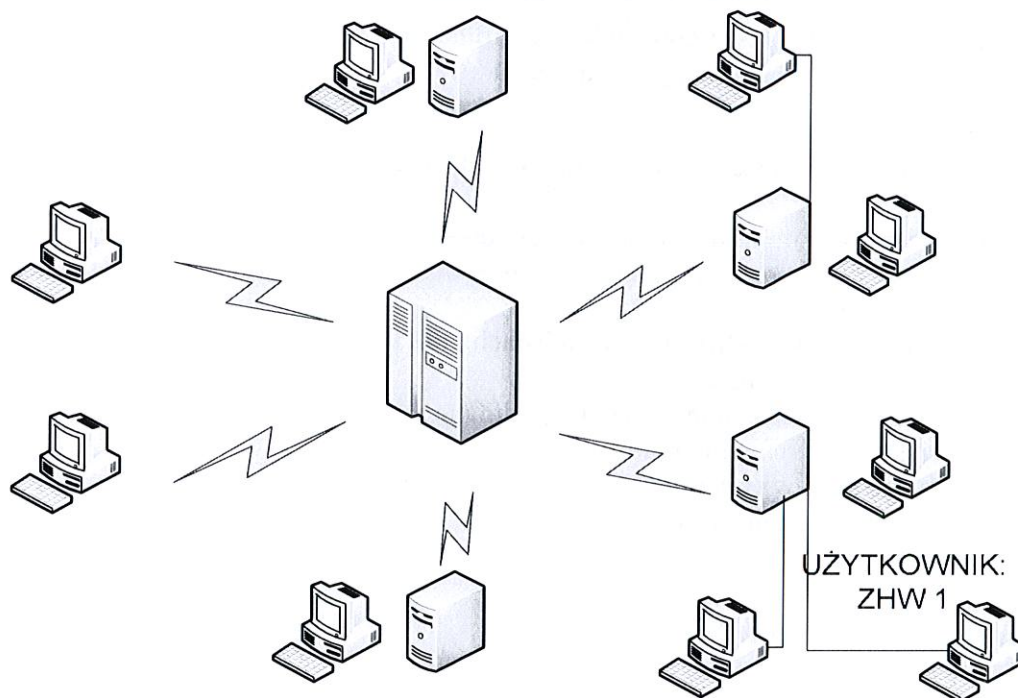
- Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach – administrator systemu i instytucja pełniąca nadzór merytoryczny nad systemem i serwerem centralnym,
- laboratoria należące do Inspekcji Weterynaryjnej, tj. Zakłady Higieny Weterynaryjnej (ZHW), w których utworzono, tzw. lokalne (wojewódzkie) bazy danych (WBD) działające w oparciu o oprogramowanie CELAB –LIMS,
- oddziały i pracownie poszczególnych ZHW, włączone do WBD.

Z systemu mogą również korzystać, za zgodą Głównego Lekarza Weterynarii oraz po zarejestrowaniu i nadaniu im odpowiedniego zakresu uprawnień przez administratora, inni użytkownicy. Użytkownicy ci mają dostęp do zasobów Centralnej Bazy Danych za pośrednictwem przeglądarki internetowej, po podaniu loginu i hasła. Są to:

- laboratoria prywatne zatwierdzone przez Głównego Lekarza Weterynarii,
- laboratoria urzędowe innych instytucji lub wyznaczeni pracownicy tych instytucji,

- instytucje krajowe np. organy IW, MRiRW.

Schemat funkcjonowania systemu CELAB

- RPPU - Rejestr Podmiotów Paszowych i Utylizacyjnych** - system gromadzenia i przetwarzania informacji dotyczących zarejestrowanych i zatwierdzonych zakładów działających na rynku pasz oraz zakładów utylizacyjnych.

Geneza i podstawa prawna utworzenia systemu

Każde państwo członkowskie ma obowiązek, zgodnie z Rozporządzeniem Nr 2005/183 WE z dnia 12 stycznia 2005 r. ustanawiającym wymagania dotyczące higieny pasz, prowadzić, publikować i przekazywać do Komisji Europejskiej rejestr podmiotów paszowych zawierający informacje określone w Załączniku V. Państwa Członkowskie aktualizują w wykazie wpisy dotyczące zakładów o tymczasowym cofnięciu, cofnięciu lub zmianie rejestracji lub zatwierdzenia.

Rozporządzenie określa warunki i ustalenia dotyczące rejestracji i zatwierdzania zakładów działających na rynku pasz (wytwarzanie, wprowadzanie do obrotu dodatków do pasz objętych rozporządzeniem (WE) nr 1831/2003 lub produktów objętych dyrektywą 82/471/EWG oraz o których mowa w rozdziale 1 załącznika IV, wytwarzanie, wprowadzanie do obrotu prefiksów sporządzonych z użyciem dodatków do pasz, o których mowa w rozdziale 2 załącznika IV rozporządzenia, produkcja w celu wprowadzenia na rynek lub na wyłączne potrzeby własnego przedsiębiorstwa złożonych środków żywienia zwierząt, do wytworzenia których wykorzystuje się dodatki do pasz lub zawierające je premiksy, o których mowa w rozdziale 3 załącznika IV rozporządzenia).

Komisja Europejska łączy i podaje do wiadomości publicznej wykazy podmiotów Państw Członkowskich do dnia 30 listopada każdego roku. W połączonym wykazie uwzględnione są zmiany dokonane w ciągu danego roku. Także Państwa Członkowskie udostępniają do wiadomości publicznej krajowe wykazy zakładów.

UŻYTKOWNIK:
ZHW N+1

Sposób prowadzenia krajowego rejestru i udostępniania danych w nim zawartych reguluje ustawa z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U. Nr 144, poz. 1045 z późn. zm.). Główny Lekarz Weterynarii prowadzi krajowy wykaz zakładów w oparciu o dane zawarte w wykazach prowadzonych i przekazywanych przez Powiatowego Lekarza Weterynarii, za pośrednictwem Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii, a także informacje o każdej zmianie stanu faktycznego.

Główny Lekarz Weterynarii ogłasza corocznie, na stronie internetowej administrowanej przez Główny Inspektorat Weterynarii, uaktualniony wykaz zakładów.

Cele realizowane przez system

System RPPU umożliwia wykonanie obowiązku wynikającego z obowiązujących przepisów w zakresie:

- prowadzenia ewidencji krajowych zarejestrowanych i zatwierdzonych zakładów działających na rynku pasz i podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w zakresie produkcji pasz,
- aktualizacji danych o zarejestrowanych zakładach i dostępu do danych archiwalnych,
- sporządzania raportów dla potrzeb IW,
- wyszukiwania i udostępniania informacji o podmiotach sektora paszowego,
- publikacji rejestru na stronie internetowej GIW.

Zakres informacji udostępnianych w systemie:

- Weterynaryjny numer identyfikacyjny,
- Nazwa zakładu,
- Adres zakładu,
- Kod rodzaju działalności,
- Status zakładu.

Struktura numeru identyfikacyjnego:

- litera „α”, jeśli przedsiębiorstwo paszowe jest zatwierdzone,
- kod ISO Państwa Członkowskiego lub państwa trzeciego, w którym mieści się przedsiębiorstwo paszowe,
- krajowy numer referencyjny z maksymalną liczbą ośmiu znaków alfanumerycznych.

Opis działania systemu

System RPPU wraz z centralną bazą danych ulokowany jest na serwerze w Głównym Inspektoracie Weterynarii. Dostęp do systemu możliwy jest przez całą dobę, za pomocą przeglądarki internetowej dla zarejestrowanych pracowników Inspekcji Weterynaryjnej, identyfikowanych przez login i hasło.

Zakres dostępu do zasobów informacji o zarejestrowanych i zatwierdzonych zakładach paszowych zgromadzonych w bazie danych oraz zakres czynności możliwych do wykonania w systemie zależy od uprawnień organów służb weterynaryjnych. Najszersze uprawnienia (wpisywanie, edycja, przeglądanie, wyszukiwanie danych, sporządzanie raportów) mają użytkownicy z powiatowych inspektoratów weterynarii, w których prowadzone są rejestry i wykazy zakładów zatwierdzonych zgodnie z art. 13 rozporządzenia nr 183/2005. Informacje o podmiotach paszowych wpisywane są do centralnej bazy systemu RPPU przy użyciu aplikacji internetowej dostępnej dla zarejestrowanych i uprawnionych pracowników powiatowych inspektoratów pod adresem <https://pasze.wetgiw.gov.pl>. Aktualizacja danych prowadzona jest na bieżąco.

Użytkownicy z wojewódzkich inspektoratów weterynarii oraz z Głównego Inspektoratu mają uprawnienia do przeglądania i wyszukiwania podmiotów oraz do sporządzania raportów. Zakłady i podmioty wpisane do centralnej bazy systemu RPPU widoczne są dla użytkowników systemu, po zalogowaniu się i podaniu hasła, pod adresem <http://www.wetgiw.gov.pl/rpp>.

Powszechny dostęp do wykazu zarejestrowanych i zatwierdzonych zakładów paszowych, w zakresie określonym przepisami, możliwy jest ze strony internetowej GIW pod adresem <http://www.wetgiw.gov.pl/pasze/> oraz ze strony Komisji Europejskiej, na której znajdują się linki do stron internetowych zawierających krajowe rejestry opublikowane przez wszystkie państwa członkowskie: http://ec.europa.eu/food/food/biosafety/establishments/feed_list_en.htm

- 4. IRZ – Identyfikacja i Rejestracja Zwierząt** – system umożliwia identyfikację zwierząt, miejsc ich utrzymywania oraz kontrolę historii przemieszczeń zwierząt na terenie kraju.

Geneza i podstawa prawna utworzenia systemu

Zgodnie z prawodawstwem Unii Europejskiej we wszystkich krajach członkowskich funkcjonują systemy identyfikacji zwierząt. Podstawowe zasady działania systemu to jednolity system oznaczania zwierząt, ustalone wzory kolczyków, ujednolicone systemy elektroniczne wykorzystywane w mikroczipach.

System Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt działa od 2003 roku i utrzymywany jest przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR).

Cele realizowane przez system

Głównym zadaniem systemu jest zapewnienie identyfikacji bydła, trzody chlewnej, owiec i kóz oraz miejsc ich przebywania. System gromadzi i udostępnia informacje o zwierzętach oraz o kolejnych miejscach ich przebywania, w tym również o statusie epizootycznym gospodarstw. Miejscami przebywania zwierząt są gospodarstwa, miejsca gromadzenia, obiekty pośredników w handlu zwierzętami, a na końcu ubojnie lub zakłady utylizacyjne dla zwierząt padłych.

System umożliwia kontrolę historii przemieszczeń zwierząt, a także nadzór epizootyczny gospodarstw. Stanowi ważny element zapewnienia zdrowia publicznego oraz zdrowia zwierząt. Dostarcza niezbędnych danych identyfikujących zwierzęta i ich pochodzenie. Organy Inspekcji Weterynaryjnej mają dostęp do informacji zgromadzonych w bazie danych oraz możliwość wpisywania statusów epizootycznych gospodarstw.

Opis działania systemu

Właściciel gospodarstwa ma obowiązek rejestracji stada w powiatowym biurze ARiMR. Po narodzeniu się zwierząt, występuje o przydzielenie odpowiedniej liczby numerów identyfikacyjnych. Numery te wraz z dodatkowymi informacjami stanowią oznakowanie zwierząt w postaci kolczyków, tatuaży itp. Bydło identyfikowane jest za pomocą kolczyków oraz dodatkowo za pomocą paszportów wystawianych przez biura powiatowe ARiMR.

Właściciel prowadzi również księgi rejestracji, w postaci papierowej lub elektronicznej, oddzielnie dla każdego gatunku i stada. Księgi zawierają informacje dotyczące właściciela, numeru siedziby stada oraz samych zwierząt: numer identyfikacyjny, data urodzenia, data przybycia do stada, dane o pochodzeniu, płeć i rasa zwierzęcia, numer identyfikacyjny matki, data i przyczyna skreślenia z ewidencji oraz dane dotyczące stada, do którego zwierzę przemieszczono.

Właściciel zwierząt jest zobowiązany powiadomić biuro ARiMR o wszelkich zdarzeniach dotyczących posiadanych zwierząt (narodziny, upadki, ubój, sprzedaż). Informacje te trafiają do biur ARiMR i umieszczane są centralnej bazie danych poprzez sieciowy system informatyczny.

Aby system umożliwiał pełną kontrolę historii zwierzęcia, informacje o zdarzeniach dotyczących danego zwierzęcia muszą być zgłoszone przez każdą ze stron zaangażowanych w zdarzenie (np. sprzedawcę i kupującego, właściciela i zakład ubojowy, właściciela i zakład utylizacyjny, właściciela i przedsiębiorstwo prowadzące obrót zwierzętami). Jeżeli zdarzeniu towarzyszą dwa zgłoszenia, system kwalifikuje takie zwierzę jako posiadające historię spójną. W przypadku braku jednego ze zgłoszeń system zgłasza komunikat o braku spójności historii. Tylko zwierzęta posiadające spójną historię mogą mieć wystawione świadectwo zdrowia dla potrzeb handlu wewnątrzwspólnotowego i eksportu.

Dostęp do danych zgromadzonych w bazie systemu IRZ mają również uprawnieni pracownicy organów Inspekcji Weterynaryjnej. Informacje te są wykorzystywane przy wystawianiu wywozowych świadectw zdrowia w wyniku prowadzonej weterynaryjnej kontroli zwierząt przeznaczonych do handlu wewnątrzwspólnotowego lub eksportu do krajów trzecich, zgodnie z przepisami prawa unijnego i umów międzynarodowych.

Wniosek o nadanie pracownikom PIW dostępu do systemu IRZ, po zatwierdzeniu przez WLW oraz GLW, kierowany jest do prezesa ARiMR. Po przydzieleniu loginu i hasła pracownicy IW posiadają dostęp przez Internet do bazy danych IRZ. Mogą wyszukiwać zwierzęta według numerów kolczyków i numerów stad a także wg danych o posiadaczach zwierząt. Mogą sporządzać

wydruki wykazów zwierząt oraz pobierać ich wersję elektroniczną do edycji. Mają również uprawnienia do zmiany statusu epizootycznego gospodarstwa.

5. Rejestry koni – Centralna Baza Danych Koniowatych (CBDK)

Geneza i podstawa prawna.

Zgodnie z prawodawstwem Unii Europejskiej we wszystkich krajach członkowskich istnieje obowiązek identyfikacji koniowatych oraz udostępnienia przez Państwa członkowskie swojego spisu instytucji prowadzących bazy danych identyfikujących koniowate. Spisy są dostępne dla wszystkich państw członkowskich oraz opinii publicznej na stronie internetowej udostępnianej przez Komisję Europejską, na której znajdują się linki do krajowych stron internetowych z wykazem instytucji każdego państwa członkowskiego.

Spis instytucji, prowadzących poszczególne bazy danych identyfikujących różne rasy koni, zawiera oprócz nazw tych instytucji, adresów i danych kontaktowych, również sześć pierwszych znaków z numerów identyfikacyjnych koniowatych zgodnych z UELN (ang. Universal Equine Life Number) - System Uniwersalnego Dożywotniego Numeru Konia, który został przyjęty na całym świecie przez najważniejsze organizacje zajmujące się hodowlą koni i organizacją zawodów. 6-cio znakowy kod UELN określa kraj oraz rasę konia, wg których tworzone są odrębne bazy danych.

Wykaz polskich jednostek zatwierdzonych lub uznanych dla celów prowadzenia albo zakładania ksiąg zwierząt hodowlanych (w tym także koniowatych), w formacie PDF znajduje się na stronie MRiRW, pod linkiem

<http://www.minrol.gov.pl/index.php?/eng/content/download/24593/137458/file/zootechn%2710.pdf>

Zasady ogólne i obowiązek identyfikacji koniowatych określa rozporządzenie Komisji (WE) nr 504/2008 z dnia 6 czerwca 2008 r. wykonujące dyrektywy Rady 90/426/EWG i 90/427/EWG w odniesieniu do metod identyfikacji koniowatych.

Według tego rozporządzenia koniowate, nie mogą być utrzymywane, o ile nie są zidentyfikowane zgodnie z systemem identyfikacji, na który składają się z następujące elementy:

- a) jeden dożywotni dokument identyfikacyjny;
- b) metoda zapewnienia jednoznacznego powiązania pomiędzy dokumentem identyfikacyjnym a danym zwierzęciem z rodziny koniowatych;
- c) baza danych, w której pod niepowtarzalnym numerem identyfikacyjnym rejestrowane są dane dotyczące zwierzęcia, dla którego osobie zarejestrowanej w tej bazie danych wydano dokument identyfikacyjny.

Cele realizowane przez system.

Głównym zadaniem prowadzenia rejestrów (baz danych) jest zapewnienie ewidencji i identyfikacji koniowatych poprzez gromadzenie i udostępnianie tych danych a także danych o ich posiadaczach. System dostarcza podstawowych informacji władzom weterynaryjnym państw członkowskich oraz niezbędnych danych o zwierzętach organom Inspekcji Weterynaryjnej, która ma bezpośredni dostęp do CBDK.

Zakres danych rejestrowanych w bazie na podstawie wystawianych dokumentów identyfikacyjnych jest następujący:

- niepowtarzalny dożywotni numer UELN;
- gatunek;
- płeć;
- maść;
- data (dzień, miesiąc i rok) urodzenia;
- kraj urodzenia;
- data wydania i jakkolwiek zmiana dokumentu identyfikacyjnego;

- nazwisko i adres osoby, której wydano dokument identyfikacyjny;
- status zarejestrowanych koniowatych lub koniowatych do chowu i produkcji;
- nazwa zwierzęcia (nazwa nadana przy urodzeniu oraz, jeżeli dotyczy, nazwa handlowa);
- status zwierzęcia nieprzeznaczonego do uboju w celu spożycia przez ludzi;
- informacje dotyczące wszelkiego rodzaju duplikatów lub zastępczych dokumentów identyfikacyjnych
- zgłoszona data śmierci zwierzęcia.

Informacje przechowywane są przez co najmniej 35 lat lub przez dwa lata od daty śmierci zwierzęcia.

Opis działania systemu

Związki i organizacje hodowców koni prowadzą odrębne rejestry, które umożliwiają identyfikację koni, miejsc ich utrzymywania, właścicieli, a także kontrolę przemieszczeń. Największą elektroniczną bazą danych zawierającą konie użytkowe (niezarejestrowane) oraz część koni zarejestrowanych wpisanych do ksiąg stadnych, jest baza prowadzona przez Polski Związek Hodowców Koni (PZHK).

Od stycznia 2011 przez Internet dla uprawnionych zarejestrowanych użytkowników, po zalogowaniu się i podaniu hasła, dostępna jest Centralna Baza Danych Koniowatych (CBDK) prowadzona przez PZHK, zawierająca wymagane przepisami dane z Rejestru PZHK. Do CBDK włączone zostały również dane z rejestrów prowadzonych przez inne związki i organizacje zajmujące się końmi np. czystej krwi arabskiej, pełnej krwi angielskiej, kucami szetlandzkimi, końmi rasy trakeńskiej oraz kłusakami.

CBDK stanowi scalony, elektroniczny rejestr koni, zawierający dane ze wszystkich rejestrów prowadzonych przez polskie związki i organizacje, spełniający wymogi rozporządzenia KE (WE) nr 504/2008, dostępny przez aplikację internetową dla uprawnionych użytkowników z organów IW.

Po zgłoszeniu przez właściciela narodzin konia uprawniona osoba z PZHK dokonuje osobiście opisu zwierzęcia i nadaje mu numer identyfikacyjny. Na tej podstawie jest wystawiany i następnie przesyłany do właściciela paszport konia. Paszport zawiera informacje dotyczące właściciela oraz pochodzenia konia, nazwę, opis konia i jego numer identyfikacyjny. Informacje te zarejestrowane są również w elektronicznej bazie danych prowadzonej przez PZHK. Podobna procedura realizowana jest przez pozostałe instytucje prowadzące rejestry koniowatych.

Wszelkie zmiany dotyczące koni np. zmiana właściciela, miejsca przebywania rejestrowane są w bazie danych oraz w paszporcie. Natomiast informacje na temat zdrowia zwierzęcia, w tym szczepień profilaktycznych, rejestrowane są w paszporcie. Bardzo ważną informacją wpisywaną do paszportu jest informacja, czy zwierzę należy traktować jako rzeźne, gdyż to decyduje o doborze przez lekarza weterynarii odpowiednich leków. Konie przeznaczone na rzeź, ze względu na obowiązujące okresy karencji, mogą otrzymywać jedynie ściśle określone leki.

Dostęp do informacji o koniach, zgromadzonych w CBDK mają zarejestrowani, uprawnieni pracownicy IW po zalogowaniu się przez aplikację internetową i podaniu hasła. Posiadają uprawnienia do przeglądania i wyszukiwania danych o koniowatych oraz do wpisywania statusu epizootycznego oraz statusu zwierzęcia nie przeznaczonego do uboju w celu spożycia przez ludzi. Informacje uzyskane z CBDK są niezbędne podczas weterynaryjnej kontroli koni rzeźnych i użytkowych np. w celu wystawienia świadectw zdrowia dla potrzeb handlu wewnątrzwspólnotowego i eksportu, gdy niezbędne jest ustalenie spójności historii koni.

IV. Elektroniczne usługi publiczne i podpis elektroniczny.

Obowiązek elektronicznej obsługi przedsiębiorców i osób prywatnych tj. przyjmowania dokumentów w wersji elektronicznej i świadczenia e-usług publicznych przez urzędy państwowe wynika z ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. Nr 130, poz. 1450 z późn. zm.) oraz z rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 września 2005 r. w sprawie

warunków organizacyjno-technicznych doręczania dokumentów elektronicznych podmiotom publicznym (Dz. U. Nr 200, poz. 1651). Pierwotny termin rozpoczęcia świadczenia e-usług, 18 sierpnia 2006 r., został odroczony o dwa lata - do 1 maja 2008 r. Zakres dostępnych e-usług (np. rejestrowania firm, pojazdów, uzyskiwania zaświadczeń itp.), które można załatwić za pośrednictwem internetowych witryn urzędów jest systematycznie poszerzany.

Polska, pod względem dostępności przez Internet usług administracji publicznej zajmuje jedno z ostatnich miejsc wśród państw członkowskich, ale sytuacja poprawia się i np. Ministerstwo Finansów ostatnio zwiększyło liczbę deklaracji podatkowych, które można składać elektronicznie. Powstaje coraz więcej regionalnych i gminnych witryn internetowych przygotowanych do elektronicznego świadczenia usług publicznych. Przyjmowanie przez urzędy podań i wniosków w formie elektronicznej zazwyczaj związane jest z wymogiem stosowania przez składającego podpisu elektronicznego.

Podpis elektroniczny to technika potwierdzania autentyczności dokumentów i tożsamości ich nadawców. Zapewnia, że dokument wysłany drogą elektroniczną i sygnowany e-podpisem pochodzi od konkretnego nadawcy i nie uległ zmianie w czasie wysyłania.

Są dwa rodzaje cyfrowych podpisów:

- zwykły – niekwalifikowany,
- kwalifikowany (bezpieczny podpis elektroniczny) - zrównany pod względem prawnym z podpisem odręcznym; weryfikowany za pomocą certyfikatu wystawianego przez jedno z działających w kraju centrów certyfikacyjnych (np. Certum Unizeto, Krajowa Izba Rozliczeniowa, Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych).

Cyfrowy podpis kwalifikowany jest:

- a) przyporządkowany wyłącznie do osoby składającej ten podpis,
- b) sporządzany za pomocą bezpiecznych urządzeń służących do składania podpisu elektronicznego i danych służących do składania podpisu elektronicznego, podlegających wyłącznej kontroli osoby składającej podpis elektroniczny
- c) powiązany z danymi, do których został dołączony, w taki sposób, że jakakolwiek późniejsza zmiana tych danych jest rozpoznawalna.

Certyfikat jest wystawiany przez jedno z centrów certyfikacyjnych. Jest to elektroniczne zaświadczenie, za pomocą którego dane służące do weryfikacji podpisu elektronicznego są przyporządkowane do osoby składającej podpis elektroniczny i umożliwiają identyfikację tej osoby. Koszt certyfikatu (na rok lub dwa lata) to od 190 do 260 zł., przedłużenie certyfikatu jest tańsze, a urządzenia do składania podpisu kosztują od 230 do 450 zł.

W celu umożliwienia organom administracji realizacji ustawowego obowiązku przyjmowania drogą elektroniczną pism, MSWiA utworzyło wspólną infrastrukturę usług publicznych tzw. Elektroniczną Platformę Usług Administracji Publicznej.

Elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej – ePUAP to system informatyczny, który umożliwia jednostkom administracji publicznej bezpłatne udostępnianie dla obywateli usług w formie elektronicznej. Natomiast obywatelom, przedsiębiorcom oraz instytucjom administracji publicznej umożliwia załatwianie spraw urzędowych zdalnie, za pośrednictwem Internetu. Dostępna jest pod adresem <http://epuap.gov.pl/wps/portal/>.

Obecnie, w związku z wejściem w życie, w dniu 17 czerwca 2010 r. ustawy z dnia 12 lutego 2010 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2010 nr 40 poz. 230), możliwe stało się usunięcie głównych barier w dostępie do e-usług czyli: uwierzytelnianie dokumentów składanych drogą elektroniczną, udostępnienie wzorów dokumentów w formie elektronicznej, potwierdzanie uiszczenia opłaty.

Ustawą wprowadzone zostały nowe sposoby uwierzytelniania dokumentów składanych drogą elektroniczną tj. profil zaufany ePUAP oraz inne sposoby dostępne w stosowanych przez organy systemach teleinformatycznych. Użycie profilu zaufanego ePUAP jako podpisu, w okresie jego

ważności, jest równoważne pod względem skutków prawnych podpisowi własnoręcznemu, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej.

Podstawowe funkcjonalności ePUAP:

- Katalog Usług Publicznych
- Centralne Repozytorium Dokumentów (CRD)
- Elektroniczna Skrzynka Podawcza
- Usługi płatności na platformie ePUAP

Katalog Usług Publicznych zawiera listę spraw (e-usług), wraz z opisem, możliwych do załatwienia poprzez ePUAP, ze wskazaniem urzędu, który udostępnia usługę. Użytkownik może wybrać e-usługę jedynie w powiązaniu z urzędem, który ją udostępnił ponieważ jednostki administracji publicznej nie są prawnie zobowiązane do stosowania ePUAP.

Problem braku wzorów dokumentów w formie elektronicznej, które powinny zawierać dane w ustalonym formacie, został rozwiązany poprzez udostępnienie w ramach ePUAP centralnego repozytorium wzorów dokumentów elektronicznych (CRD), spełniających wymogi określone w przepisach wydanych na podstawie art. 5 ust. 2a ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 673, z późn. zm.). Możliwe jest także prowadzenie przez organy administracji publicznej własnych, lub wspólnie z innymi organami administracji publicznej, repozytoriów wzorów dokumentów elektronicznych.

Załatwianie sprawy polega na zgłoszeniu wniosku w postaci dokumentu elektronicznego wybranego spośród dostępnych w Centralnym Repozytorium Dokumentów, które zawiera wzory dokumentów dostarczone przez organy władzy publicznej.

Elektroniczna Skrzynka Podawcza na platformie ePUAP jest dostępna dla obywateli oraz firm i służy do przekazywania dokumentów w formie elektronicznej do organu administracji przy wykorzystaniu powszechnie dostępnej sieci Internet. Umożliwia również organom administracji do przekazywania odpowiedzi dla wnioskujących.

Fakt złożenia i dostarczenia dokumentu poprzez Elektroniczną Skrzynkę Podawczą ePUAP jest potwierdzany w postaci poświadczeń:

- Urzędowe Poświadczenie Przedłożenia (UPP) dla składającego, że złożył dokument,
- Urzędowe Poświadczenie Dostarczenia (UPD) dla urzędu, że dokument został dostarczony odbiorcy.

Został utrzymany obowiązek dołączenia, do wniosku, pełnomocnictwa lub zgłoszenia, dowodu uiszczenia opłaty skarbowej albo jego uwierzytelnionej kopii. Oznacza to, że zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 28 września 2007 r. w sprawie zapłaty opłaty skarbowej (Dz. U. 2007 nr 187 poz. 1330), składający wniosek lub pełnomocnictwo albo dokonujący zgłoszenia zobowiązany jest dołączyć dowód zapłaty należnej opłaty skarbowej, albo uwierzytelnioną kopię dowodu zapłaty, nie później niż w ciągu 3 dni od chwili powstania obowiązku jej zapłaty. Dowód zapłaty może mieć formę wydruku.

Obecnie wdrażana jest na ePUAP funkcjonalność wnoszenia opłaty związanej z realizacją sprawy (procedury) poprzez Internet. Do formularza dokumentu będzie dołączona funkcja obsługi opłat skarbowych, co umożliwi przekierowanie do podsystemu płatności i umożliwienie zapłaty za pośrednictwem instytucji finansowej. Instytucja Finansowa zawiera umowę ramową z MSWiA, udostępnia sposoby płatności (przelew, transfer itp.) oraz wystawia Elektroniczne Potwierdzenie Opłaty (EPO). Pierwszą instytucją finansową, która świadczy usługi płatności na ePUAP z wykorzystaniem systemu PayByNet jest Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.

Korzystanie z usług ePUAP jest możliwe dla każdego obywatela po zarejestrowaniu się. W wyniku rejestracji tworzone jest konto użytkownika oraz wybierana jest metoda autoryzacji (hasło lub certyfikat kwalifikowany wcześniej zainstalowany na komputerze użytkownika). Użytkownik (obywatel, pracownik urzędu) może uzyskać Profil Zaufany ePUAP równoznaczny podpisowi elektronicznemu, ale dopiero po osobistym stawiennictwie w punkcie potwierdzającym

(np. ZUS, US, organ administracji), na podstawie dowodu tożsamości lub za pomocą bezpiecznego e-podpisu, jeśli takowy posiada.

Podmiot publiczny, który chce udostępniać na platformie ePUAP swoje e-usługi musi mieć nadane uprawnienia przez Departament Informatyzacji MSWiA

W Inspekcji Weterynaryjnej od 1 maja 2008 r. obowiązkiem umożliwienia petentom wnoszenia, w postaci elektronicznej, podań i wniosków, co do których przepisy prawa określają ich formę lub wzór, objęte są Posterunki Kontroli Granicznej (PKG). Dotyczy to wnoszenia drogą elektroniczną 1-szej części dokumentów CVED dla wwozu lub przewozu zwierząt oraz produktów pochodzenia zwierzęcego. Planowane jest opracowanie nowych formularzy elektronicznych dokumentów.

Aby urząd przyjmował formularze za pośrednictwem platformy ePUAP nie jest potrzebny kwalifikowany podpis elektroniczny. Jednak dla innych celów taki podpis jest potrzebny i urząd powinien zawrzeć stosowną umowę z jednym z Centrów Certyfikacyjnych. W ramach takiej umowy dostarczane są urządzenia i oprogramowanie. Zestaw ten umożliwia również weryfikację podpisów elektronicznych otrzymanych dokumentów oraz oznaczenie dokumentu znacznikiem kwalifikowanym czasu przy weryfikacji. Podpisem kwalifikowanym można podpisać dokument (np. w formacie PDF, DOC, XLS), który np. ma być załączony do e-maila, natomiast nie można podpisać e-maila. Do podpisywania e-maili służy podpis niekwalifikowany, który jest dostarczany w ramach ww. umowy wraz z podpisem kwalifikowanym.

Pojedynczy Punkt Kontaktowy – PPK

Uruchomienie portalu Pojedynczy Punkt Kontaktowy jest wynikiem wdrożenia swobodnego przepływu usług między państwami członkowskimi UE oraz procedur e-administracji. Portal udostępniony jest przez Ministerstwo Gospodarki pod adresem: <http://www.eu-go.gov.pl/>

Podstawowe akty prawne to:

- Dyrektywa 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego z dnia 12 grudnia 2006 r. dotycząca usług na rynku wewnętrznym,
- Ustawa z dnia 4 marca 2010 r. o świadczeniu usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- Ustawa z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne wraz z nowelizacją z 12 lutego 2010 r. (wejście w życie 16 czerwca 2010),
- Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej,
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie sporządzenia i doręczenia w formie dokumentów elektronicznych z dnia 26 listopada 2006 r.,
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z dokumentami elektronicznymi z dnia 30 października 2006.

Pojedynczy Punkt Kontaktowy powstał przede wszystkim dla osób prowadzących lub planujących rozpocząć działalność gospodarczą. Za pośrednictwem strony internetowej Pojedynczego Punktu Kontaktowego przedsiębiorca może znaleźć szczegółowe informacje o interesującej go dziedzinie działalności gospodarczej, takie jak właściwe przepisy prawa, kontakty do organów realizujących procedurę oraz szczegółowe instrukcje dalszego postępowania. Portal PPK przeznaczony jest również dla przedsiębiorców zagranicznych. Za pomocą narzędzia Google Translator, dostępnego na stronie, możliwe jest przetłumaczenie tekstu na 52 języki. Tłumaczenie pozwala na uzyskanie podstawowych informacji oraz obejmuje również wyszukiwarkę portalu.

Zgodnie z zapisami Dyrektywy Usługowej, zadaniem PPK jest umożliwienie realizacji drogą elektroniczną procedur administracyjnych związanych z podejmowaniem, wykonywaniem i zakończeniem działalności gospodarczej na terytorium RP. PPK udostępnia również informacje dotyczące m.in.:

- procedur i formalności związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej w Polsce;
- danych kontaktowych i kompetencji instytucji publicznych oraz urzędów;
- sposobów i warunków dostępu do rejestrów publicznych i publicznych baz danych dotyczących działalności gospodarczej i przedsiębiorców;
- środków prawnych przysługujących w przypadku sporu między właściwym organem a przedsiębiorcą lub konsumentem, między przedsiębiorcą a konsumentem oraz między przedsiębiorcami.

Pełny katalog informacji udostępnianych przez PPK zawarty jest w art. 22 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

Portal PPK jest zintegrowany z Elektroniczną Platformą Usług Administracji Publicznej ePUAP. Wyszukanie procedury, wyświetlenie obszernego jej opisu oraz śledzenie przebiegu całego procesu krok po kroku, odbywa się za pośrednictwem PPK. Natomiast wykonanie danej procedury elektronicznie poprzez wypełnienie i przesłanie wniosku oraz otrzymywanie stosownej odpowiedzi, w pełni realizowane jest za pomocą skrzynki podawczej na platformie ePUAP bez konieczności podwójnego logowania.

Pojedynczy Punkt Kontaktowy współpracuje z realizującymi procedury organami, które są zobligowane przepisami ustawy o swobodzie działalności gospodarczej (art. 22b ust. 2) do zapewnienia kompletności i aktualności informacji na PPK. Za pomocą „panelu administracyjnego” organy mają możliwość dokonywania zmian swoich danych kontaktowych oraz instalacji formularzy elektronicznych.

Innymi systemami wspomagającymi przedsiębiorcę są omówiony wcześniej IMI oraz SOLVIT, który przyspiesza rozwiązywanie problemów wynikających z nieprawidłowego stosowania prawa wspólnotowego przez organy administracji publicznej w państwach członkowskich. System działa w oparciu o sieć Centrów Koordynacyjnych w państwach członkowskich. Centra współpracują ze sobą za pośrednictwem internetowej bazy danych. Skargi przekazywane są do Centrum w państwie, gdzie powstał problem. Rozwiązanie przedstawione przez Centrum nie jest wiążące. SOLVIT dostępny jest pod adresem http://ec.europa.eu/solvit/site/index_pl.htm

Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej – CEIDG dostępna pod adresem <https://ceidg.gov.pl>

Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej umożliwia ewidencjonowanie działalności gospodarczej drogą elektroniczną oraz dokonywanie zmian w zakresie prowadzonej działalności. Osoba zakładająca działalność lub dokonująca zmiany we wpisie, może drogą elektroniczną złożyć wniosek przez Internet bez konieczności udawania się do urzędu. Wniosek o wpis do CEIDG jest jednocześnie wnioskiem o nadanie numeru REGON, NIP oraz zgłoszeniem do ZUS lub KRUS. CEIDG udostępnia także informacje dotyczące uprawnień wynikających z koncesji, zezwoleń, licencji oraz wpisów w rejestrach działalności regulowanych.

Od 1 stycznia 2012 r. w systemie CEIDG znajdują się dane o podmiotach gospodarczych przeniesione z gminnych rejestrów i systemów ewidencji działalności.

Podstawą prawną CEIDG jest Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej.

Użytkownikami systemu są:

- przedsiębiorcy, którzy zakładają lub prowadzą działalność gospodarczą,
- pracownicy administracji publicznej zajmujący się zadaniami związanymi z ewidencją działalności gospodarczej,
- osoby poszukujące informacji o treści wpisów w centralnej ewidencji działalności gospodarczej.

Zadania systemu CEIDG to:

- ewidencjonowanie działalności przedsiębiorców będących osobami fizycznymi,
- udostępnianie informacji o przedsiębiorcach i innych podmiotach w zakresie wskazanym w ustawie,
- umożliwienie wglądu do danych bezpłatnie udostępnianych przez Centralną Informację Krajowego Rejestru Sądowego,
- umożliwienie ustalenia terminu i zakresu zmian wpisów w CEIDG oraz wprowadzającego je organu.

System CEIDG umożliwia:

- rejestrację użytkowników systemu CEIDG,
- rejestrację wniosku o założenie działalności gospodarczej,
- zgłoszenie zmiany działalności gospodarczej,
- zgłoszenie zawieszenia działalności gospodarczej,
- zgłoszenie wznowienia działalności gospodarczej,
- zgłoszenie zakończenia działalności gospodarczej,
- przeglądanie wpisów dotyczących podmiotów prowadzących działalność gospodarczą.

Do założenia konta w systemie CEIDG niezbędny jest certyfikat (podpis) kwalifikowany lub profil zaufany na e-PUAP. Po weryfikacji i potwierdzeniu danych podstawowych odczytanych z certyfikatu lub profilu wskazanego przez osobę rejestrującą się, tworzone jest konto użytkownika oraz wysyłany jest aktywacyjny e-mail, po otrzymaniu którego użytkownik może dokonać aktywacji swojego konta w systemie CEIDG.

Wniosek o założenie działalności gospodarczej może być zarejestrowany w systemie CEIDG na trzy sposoby:

1. rejestracja przez przedsiębiorcę za pomocą panelu anonimowego w CEIDG i osobiste potwierdzenie go w Urzędzie,
2. Samorejestracja przedsiębiorcy przy użyciu konta autoryzowanego własnym certyfikatem lub profilem zaufanym,
3. rejestracja przez pracownika administracji publicznej, przy użyciu konta pracownika (autoryzowanego jego certyfikatem lub Profilem zaufanym), danych z wniosku papierowego złożonego przez przedsiębiorcę w urzędzie.

Po złożeniu wniosku drogą elektroniczną system generuje poświadczenia:

- Urzędowe Poświadczenie Odbioru
- Potwierdzenie rejestracji w CEIDG
- Zaświadczenie o wpisie do CEIDG
- Statusy dotyczące dokonanego wpisu w CEIDG

Przeglądanie wpisów dotyczących podmiotów prowadzących działalność gospodarczą odbywa się po wyszukaniu podmiotu. Podstawowe kryteria wyszukiwania to:

- NIP
- REGON
- Nazwa firmy – można stosować znak *
- Nr KRS – przekierowanie do przeglądarki KRS na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości

Dla pracowników administracji publicznej dostępne są również zaawansowane kryteria wyszukiwania:

- kryteria rozszerzone,
- kryteria czasowe,
- adres zamieszkania przedsiębiorcy,
- adres wykonywania działalności,

- dane przedsiębiorcy,
- pozostałe dane o działalności przedsiębiorcy gromadzone przez system.

W celu zawężenia liczby wyszukanych podmiotów wskazane jest zastosowanie jak najbardziej selektywnych warunków wyszukiwania, czyli podanie maksymalnej w danym przypadku liczby parametrów wyszukiwania.

Dane i informacje udostępniane przez CEIDG są jawne i każdy ma prawo wglądu do nich. Zaświadczenia o wpisie w CEIDG dotyczące przedsiębiorców będących osobami fizycznymi w zakresie jawnych danych, o których mowa w art.25 ust. 1, mają formę dokumentu elektronicznego albo wydruku ze strony internetowej CEIDG.

V. Objaśnienia używanych pojęć informatycznych.

Na system informatyczny składają się następujące elementy:

- ludzie – użytkownicy systemu zgodnie z ich uprawnieniami,
- urządzenia, sprzęt, (ang. hardware) t.j:
 - komputery (stacje robocze),
 - serwery,
 - inne urządzenia służące do:
 - przechowywania danych (np. macierze dyskowe, streamery),
 - zapewnienia łączności (np. router'y, przełączniki, firewall'e),
 - drukowania (drukarki, plotery), skanowania (np. skanery, czytniki), itp,
- łączność między urządzeniami oraz użytkownikami w ramach systemu np. sieć lokalna, Internet, Intranet,
- oprogramowanie użytkowe i systemowe (ang. software),
- bazy danych,
- procedury i instrukcje,
- informacje z danej dziedziny - banki wiedzy.

System informatyczny służy do przetwarzania danych za pomocą oprogramowania.

Przetwarzanie danych to rejestrowanie, gromadzenie, przechowywanie, wyliczanie, wyszukiwanie, filtrowanie, drukowanie itp. danych w celu udostępniania informacji.

Oprogramowanie (program komputerowy, aplikacja) to zestaw instrukcji przeznaczonych dla komputera, interfejsów użytkownika (tj. okien dialogowych na ekranie monitora, które umożliwiają komunikowanie się użytkownika z programem) oraz tzw. słowniki czyli spisy kodów używanych w programie wraz z ich opisem).

Rodzaje oprogramowania:

- oprogramowanie użytkowe (aplikacje użytkowe, programy komputerowe), na którym pracuje użytkownik i które służy do wykonania zadań systemu informatycznego (przetwarzania danych), działa pod oprogramowaniem systemowym. Przykłady innego oprogramowania to: edytor tekstu, arkusz kalkulacyjny, gry komputerowe, wirusy komputerowe.
- oprogramowanie systemowe konieczne dla działania oprogramowania użytkowego (system operacyjny, oprogramowanie serwera, inne oprogramowanie, z którym zwykły użytkownik nie ma bezpośredniej styczności).
